

Humana

Ryhmäkoti Raide 2:n (osastot 2 ja 3) omavalvontasuunnitelma

Sisältö

1	Palveluntuottajaa koskevat tiedot	4
2	Omaavontasuunnitelman laatiminen	4
2.1	Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö ja laatimiseen osallistuneet henkilöt.....	5
2.2	Omaavontasuunnitelman seuranta	5
2.3	Omaavontasuunnitelman julkisuus	6
3	Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet	6
3.1	Toiminta- ajatus ja toimintaperiaatteet.....	6
3.2	Toimipisteen toimintaa ohjaavat arvot.....	7
4	Omaavonnan toimeenpano	8
4.1	Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen.....	8
4.2	Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat.....	9
4.3	Riskienhallinnan työnjako	9
4.4	Luettelo riskienhallinnan/omaavonnan toimeenpanon ohjeista	10
4.5	Riskien tunnistaminen	11
4.6	Ilmoitusvelvollisuus	12
4.7	Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitteleminen.....	13
4.8	Korjaavat toimenpiteet.....	14
5	Asiakkaan asema ja oikeudet	14
5.1	Hoito- ja kasvatussuunnitelma/Palvelu- ja hoitosuunnitelma/Yksilöllinen palvelusuunnitelma	14
5.2	Itsemääräämisoikeuden varmistaminen.....	16
5.3	Asiakkaan asiallinen kohtelu	18
5.4	Asiakkaiden ja omaisten/läheisten osallistuminen yksikön laadun ja omaavonnan kehittämiseen	20
5.5	Asiakkaan oikeusturva	21
5.6	Omaohjaaja	23
6	Palvelun sisällön omaavonta	23
6.1	Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta	23
6.2	Koulunkäynti.....	24
6.3	Ravitsemus.....	25
6.4	Hygieniäkäytännöt.....	26
6.5	Infektioiden torjunta	26
6.6	Kestävä kehitys.....	27
6.7	Terveyden- ja sairaanhoito	28
6.8	Lääkehoito.....	29
6.9	Monialainen yhteistyö.....	29
7	Asiakasturvallisuus	30
7.1	Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa	30
7.2	Terveydensuojelulain mukainen omaavonta.....	30
7.3	Henkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet	31
7.4	Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet	32
7.5	Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta	32

7.6	Toimitilat	33
7.7	Teknologiset ratkaisut	33
7.8	Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet.....	34
8	Asiakastietojen käsittely ja kirjaaminen	34
8.1	Asiakastietojen käsittely	34
8.2	Asiakastyön kirjaaminen.....	35
9	Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta	36
10	Omavalvontasuunnitelman seuranta.....	37
11	Liitteet ja muut omavalvontaan liittyvät materiaalit.....	37

1 Palveluntuottajaa koskevat tiedot

Palveluntuottaja

Yksityinen palveluntuottaja

Nimi: Ryhmäkoti Raide

Y-tunnus: 2032776-4

Kunta/kuntayhtymä/sote-alue: Akaa/Pirha

Toimintayksikkö tai toimintakokonaisuus

Nimi: Ryhmäkoti Raide, Raide 2

Katuosoite: Kurvolankaari 3

Postinumero: 37800 Postitoimipaikka: Akaa

Sijaintikunta: Akaa

Palvelumuoto: Lastensuojelun laitospalvelut asiakaspaikkamäärä; 14

Esihenkilö: Suvi Tähkäaho

Puhelin: 040 185 2599

Sähköposti: suvi.tahkaaho@humana.fi

Henkilöstömäärä; 19 (18 ohjaajaa ja 1 hallinnollinen työntekijä)

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajakohta (yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt): 6.11.2018

Palvelu, johon lupa on myönnetty: Yksityinen ympärivuorokautinen sosiaalipalvelu

Alihankintana ostetut palvelut

Kiinteistöhuollosta vastaa Akaan kiinteistöhuolto Oy.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen

Omavalvonta on jokapäiväistä työtä, joka koskettaa koko henkilöstöä. Tässä suunnitelmassa kuvataan Ryhmäkoti Raide 2:n toimintaa ja laatua. Suunnitelman tavoitteena on toimia ohjekirjana työntekijöille, läheisverkostoille sekä asiakkaille riskien ja epäkohtien havainnointiin ja niistä ilmoittamiseen. Suunnitelmassa on myös kerrottu, kuinka palvelun laatua pyritään kehittämään. Jokainen Ryhmäkoti Raiteen työntekijä on osallistunut omavalvontasuunnitelman laatimiseen. Työryhmille järjestettiin kehittämispäivät alkuvuodesta. Osasto 2:n kehittämispäivä alkoi yhteisellä

pohdinnalla toimivista rakenteista konvertointia silmällä pitäen. Moniammatillisten tiimien toimintaa sovitettiin ajatuksen tasolla arjen rakenteisiin ja tutustuttiin hoito- ja kuntoutustyöryhmän dokumentteihin. Ohjaajat kirjasivat ajatuksiaan kolmen otsikon alle: mitä intensiiviyksikkö tarkoittaa, mitkä ovat työryhmän vahvuuksia ja mitä pitää vielä kehittää.

Seuraavaksi pohdittiin omavalvontasuunnitelman aihealueita kehittämisen näkökulmasta.

Jokaisesta kokonaisuudesta kirjoitettiin minuutin aikana post it-lapuille tärkeimpiä mieleen tulevia asioita. Laput ryhmiteltiin otsikoiden alle ja aiheita reflektotiin yhdessä. Lopuksi otsikot jaettiin työpareille, jotka kirjasivat ylös yhdessä pohditut asiat. Kehittämispäivä onnistui hyvin ja kaikki ohjaajat osallistuivat aktiivisesti omavalvonnan kehittämiseen.

Osasto 3:n henkilökunta työskenteli omassa kehittämisspäivässään omavalvontasuunnitelman kehittämisen parissa. Kehittämisspäivässä pohdittiin erityisesti olemassa olevia rakenteita suhteessa osallisuuden lisäämiseen. Myös riskien arviointiin käytettiin paljon aikaa.

Omavalvontasuunnitelman päivitystarvetta arvioidaan kuukausittain pidettävissä turvallisuusvarteissa, joissa käydään läpi kuluneen kuukauden poikkeamatilanteet.

Turvallisuusvarteissa arvioidaan, onko tarvetta tehdä muutoksia toimintatapoihin, työohjeisiin tai muuhun arjen struktuuriin.

Lapsia on osallistettu omavalvontasuunnitelman laadintaan, sillä lasten osallistuminen palvelun laadun ja omavalvonnan sisällön määrittelyyn on erittäin tärkeää. Lapsille on tiedotettu, mihin yhdessä tuotettua tietoa käytetään ja mitä vaikutuksia sillä toivotaan olevan. Lapsia osallistamalla omavalvonnasta on kehittynyt työkalu, joka auttaa työntekijöitä ja lapsia ymmärtämään toisiaan ja yksikön toiminnan tavoitteita paremmin. Tarkoituksena on, että omavalvontasuunnitelma toimii työkaluna avoimen ja luottamuksellisen toimintakulttuurin kehittymiselle, joka parantaa valmiuksia käsitellä myös toimintaan liittyviä vaikeita asioita. Lapset ovat osallistuneet sisällön määrittelyyn toiminnallisten menetelmien ja yhteisten keskustelujen kautta.

2.1 Omavalvonnan suunnittelusta vastaava henkilö ja laatimiseen osallistuneet henkilöt

Suunnitelman laatimiseen osallistuivat Raide 2:n työryhmät, lapset, vastaavat ohjaajat ja yksikönjohtaja.

Omavalvontasuunnitelmasta vastaa yksikönjohtaja Suvi Tähkäaho.

2.2 Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Päivitys tehdään kuitenkin vähintään vuosittain.

Edellinen päivitys on tehty marraskuussa 2023, jolloin tarkennettiin työohjeita henkilönkatsastuksen osalta sekä laadittiin toimintasuunnitelma hatkojen ennaltaehkäisyyn. Tarve ohjeiden tarkentamiselle nousi turvavartin yhteydessä, poikkeamia läpikäydessä.

Esihenkilön tulee varmistaa, että henkilöstö tuntee omavalvontasuunnitelman sisällön. Omavalvontasuunnitelmaan tutustuminen on osa perehdytystä.

2.3 Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelma on julkisesti nähtävänä yksikössä siten, että asiakkaat, omaiset/läheiset ja omavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen. Omavalvontasuunnitelma on esillä osaston yhteisissä tiloissa sekä osaston työntekijöiden toimistossa. Omavalvontasuunnitelma on ladattu sähköisiin palveluhakujärjestelmiin. Tavoitteena on, että omavalvontasuunnitelma olisi luettavissa myös yksikön kotisivuilla vuoden 2024 aikana.

3 Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

3.1 Toiminta- ajatus ja toimintaperiaatteet

Ryhmäkoti Raide 2 käsittää 2 osastoa, joissa molemmissa on 7 asiakaspaikkaa. Ryhmäkoti Raide 2, osasto 2, tuottaa kunnille lastensuojelun ympärivuorokautisia intensiiviyksikön laitospalveluita. Osasto 3 tuottaa erityisyksikön laitospalveluita. Tarjoamme palveluita myös avohuollon tukitoimena tuleville asiakkaille.

Keskeisiä toimintaamme ohjaavia lakeja ovat mm. lastensuojelulaki, sosiaalihuoltolaki sekä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. Raide 2 tarjoaa hoivaa ja huolenpitoa kouluikäisille lapsille. Yksikössä on erityisasiantuntemusta lapsi- ja nuorisopsykiatriasta sekä käytöshäiriöistä. Asiantuntemus on hankittu koulutuksilla ja työkokemuksella. Profiliin soveltuvat myös lapset, joilla on neuropsykiatrista problematiikkaa, itsetunto-ongelmia, haasteita oman toiminnan ohjauksessa ja/tai ongelmia tunteiden säätelyssä. Hoidon ja kuntoutuksen viitekehys on ratkaisu- ja voimavarakeskeinen. Kaikessa toiminnassamme näkyy lasta kunnioittava ja arvostava asenne. Pyrimme tarjoamaan lapselle korjaavia kokemuksia ja tukea asioiden käsittelyyn. Toimintatavat, mallit ja henkilökohtainen vastuu tehdään näkyviksi. Puuttumiskynnys ryhmäkodissa on matala.

Sijoituksen aikana hahmotellaan tulevaisuutta, tuetaan opintojen valinnassa ja tutkitaan mahdollisia työllistymisreittejä yhdessä lapsen kanssa. Tavoitteena on, että sijoituksen päätyttyä lapsi hyödyntää hänelle kuuluvan oikeuden jälkihuoltoon ja muuttaa yksiköstä suunnitellusti riittävän tuen kanssa.

Lapsi osallistuu ikä- ja kehitystasonsa mukaan oman arkensa suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Omaohjaaja laatii yksilöllisen viikkosuunnitelman yhdessä lapsen kanssa. Hoito- ja

kasvatussuunnitelmat, palvelu- ja hyvinvointisuunnitelmat sekä kuukausikoosteet laaditaan yhteistyössä lapsen kanssa.

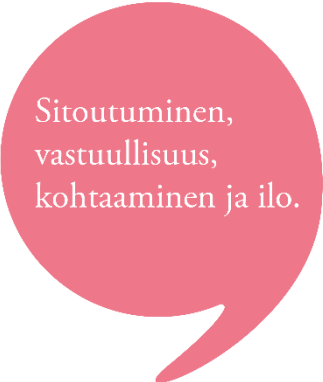
Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma päivitetään yksikössä yhteisten pelisääntöjen tai toiminnan muuttuessa. Lapset osallistuvat aktiivisesti hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimiseen. Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman työstämiseen on käytetty erilaisia toiminnallisia keinoja, kuten Kahoot-visaa, unelmakarttaa ja ideakävelyä. Viimeisin päivitys joulukuussa 2023 tehtiin hyvän kohtelun pelin avulla. Pelin on laatinut Raiteessa harjoitteluun suorittanut opiskelija kehittämistehtävänä. Seuraavan lasten kehittämispäivän tavoitteena on tehdä hyvää kohtelua koskevan suunnitelman ulkomuodosta helpommin lähestyttävä.

Lasta motivoidaan ottamaan aktiivista roolia asiakassuunnitelmaneuvoittelussa ja verkostopalavereissa omaohjaajan tuella. Lapselle tulee antaa mahdollisuus oman mielipiteen ilmaisemiseen myös vaihtoehtoisilla keinoilla, kuten piirtämällä tai kirjoittamalla. Asiakasprosessin tulee tähdätä siihen, että lapsi on aktiivinen toimija omassa sijoitusprosessissaan.

Yksikössä järjestetään säännöllisesti lastenkokous, johon lapset laativat esityslistan. Lastenkokouksessa suunnitellaan yhteisiä toimintailtoja, keskustellaan yksikön arjesta ja pohditaan hyvinvointiin liittyviä asioita. Lasten toiveet ja ajatukset huomioidaan arjen toimintaa suunniteltaessa.

Yksikössämme on käytössä osallistava kirjauskäytäntö, eli lapset osallistuvat päivittäiskirjauksiin. Lapsilta kerätään myös asiakaspalautetta kuukausittain Roidu-kyselyn avulla. Lasten osallisuuden lisääminen on jatkuva kehittämiskohde.

3.2 Toimipisteen toimintaa ohjaavat arvot

Sitoutuminen,
vastuullisuus,
kohtaaminen ja ilo.

Ryhmäkoti Raiteessa on sitouduttu Humana-konsernin arvoihin, joita ovat: sitoutuminen, vastuullisuus, kohtaaminen sekä ilo. Henkilökuntamme on sitoutunutta ja innostunutta. Pyrimme sitouttamaan henkilöstöä osallistamalla, työhyvinvointiin panostamalla ja oman osaamisen kehittämisen mahdollistamisella.

Kohtaaminen on koko toiminnan lähtökohta. Luottamuksen rakentaminen lähtee kohtaamisesta ja avoimesta vuorovaikutuksesta. Luottamus luo perustan kuntouttavalle työskentelylle ja mahdollistaa oikean suunnan nuoren elämään. Vastuullisuus käsittää nuoren kokonaisvaltaisen hoivan ja huolenpidon. Vastuulliseen toimintaan kuuluu myös lakien ja asetusten noudattaminen. Kestävä kehitys on tärkeä osa vastuullisuutta.

Meille merkityksellisimmät kestävä kehityksen alueet ovat: Sosiaalinen vastuu, taloudellinen vastuu ja sosiaalinen vastuu.

Muita tärkeitä arvoja ovat lasten oikeus yksityisyyteen, hoivaan ja huolenpitoon sekä turvalliseen kasvuympäristöön. Hoidossa ja kasvatuksessa näkyä ja kuuluu inhimillisyys, humanisuus sekä aito ja oikea välittäminen. Kunnioitamme ja arvostamme lasten vanhempia ja läheisverkostoja.

Ryhmäkoti Raide 2-osaston työntekijöiden kesken on käyty vuoden 2023 kaksi arvopajaa, jossa arvoja pohdittiin koko työryhmän voimin. Arvot ovat perusta kaikelle toiminnalle ja se luo muun muassa eettisen perustan työskentelylle. Arvot ovat jokaiselle työntekijälle henkilökohtaiset, mutta niiden kautta voidaan luoda yhteisölliset arvot. Konsernit arvot voivat ohjata toimintaa, mutta nekin on tärkeää avata konkreettisella tasolla. Työryhmän kesken lähdettiin siitä, mikä on kenellekin työntekijälle tärkeää, mikä toimii ja mistä erottaa meidän osastomme. Arvoja laadittiin työntekijöinä yksin, pienryhmissä, pareina sekä koko työryhmänä. Niitä purettiin yhdessä keskustellen.

Arvoja mietittyämme päällimmäisiksi muodostuivat kunnioitus, aito läsnäolo, arvostus ja luottamus. Lisäksi konkreettisemmin käytiin läpi arvoina nuorten kohtaamista (esim. lapset viettävät aikaa ohjaajien kanssa), huumoria (esim. Jokapäiväisessä elämässä ja keskusteluissa nuorten kanssa), arjen sujuvuutta (esim. säännöissä), tiimityötä (esim. tehtävien jako) ja aitoa välittämistä (esim. fyysinen läheisyys ja huolenpito työryhmäläisten kesken).

4 Omavalvonnan toimeenpano

Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtia huomioidaan monipuolisesti. Riskit voivat aiheutua esimerkiksi fyysisestä toimintaympäristöstä, toimintatavoista, asiakkaista tai henkilöstöstä. Usein riskit ovat monien virhetoimintojen summa. Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa henkilöstö, asiakkaat ja heidän omaisensa uskaltavat tuoda esille laatuun sekä asiakas- ja henkilöstöturvallisuuteen liittyviä epäkohtia.

4.1 Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Riskienhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla jo ennalta ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Riskienhallintaan kuuluu myös suunnitelmallinen toiminta epäkohtien ja todettujen riskien

poistamiseksi tai minimoimiseksi, sekä toteutuneiden haittatapahtumien kirjaaminen, analysointi, raportointi ja jatkotoimien toteuttaminen. Esihenkilön vastuulla on henkilöstön riittävä perehdytys. Asiakasprosessiin liittyvät riskit ovat oleellinen osa perehdytysuunnitelmaa. Yksikössä on selkeät toimintaohjeet uhka- ja vaaratilanteiden varalle. Toimintaohjeet löytyvät perehdytyskansiosista ohjaajien toimistosta sekä yksikön omasta Teams-kansiosta.

4.2 Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Raiteessa on otettu käyttöön Gurufield-järjestelmä marraskuussa 2022. Gurufield helpottaa yksikön vastuullisuusasioiden hoitoa. Järjestelmä tarjoaa työkalut seurata ja kehittää työturvallisuutta, kestävä kehitystä ja laatua. Gurufield ohjaa käyttäjiä havainnointiin, tutkintaan ja korjaaviin toimenpiteisiin. Gurufield johdattaa käyttäjät riskienhallinnasta raportointiin ja analytiikkaan asti. Oikeudet Gurufieldin käyttöön tulee työntekijälle välittömästi, kun työsuhde on kirjautunut henkilöstöjärjestelmään. Gurufieldiin kirjatut tapahtumat ja asiat käsitellään välittömästi asianosaisten kanssa esihenkilön johdolla ja kuukausittain työkokouksissa työryhmän kanssa. Johtoryhmissä poikkeamia tarkastellaan niin ikään kuukausittain. Kriittisistä poikkeamista lähtee tieto välittömästi toimialajohdolle.

Lasten kanssa riskejä kartoitetaan ja ennaltaehkäistään lastenkokouksissa ja kehittämispäivissä. Lasten kanssa käsiteltävät riskit liittyvät paloturvallisuuteen, muihin asukkaisiin, ulkoa tuleviin uhkiin, mediakäyttämiseen, lääketurvallisuuteen ja päihteisiin.

Turvataitoja opetellaan omaohjaajahetkillä ja ryhmätoimintana. Turvataitojen harjoittelemisessa tavoitteena on saavuttaa myönteinen asenne omaan kehoon, harjoitella tunnistamaan ja käsittelemään tunteita sekä oppia tuomaan esille omia ajatuksia ja tarpeita.

Digiturvataidoissa harjoitellaan uhkaavien tilanteiden ja asiattoman käytöksen tunnistamista ja ennakoimista, sekä taitoa toimia erilaisissa omaa hyvinvointia ja turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa verkkoympäristössä.

Lasten kanssa käydään läpi kirjalliset paloturvallisuusohjeet yksikköön muuttamisen yhteydessä. Lapset osallistuvat myös säännöllisesti suoritettaviin poistumisharjoituksiin ja turvallisuuskävelyihin. Ensiaputaitoja harjoitellaan lasten kehittämispäivien yhteydessä.

4.3 Riskienhallinnan työnjako

Vastaavan ohjaajan ja yksikönjohtajan tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Johto vastaa toiminnan turvallisuuden varmistamiseen osoitetuista voimavaroista. Esihenkilöillä on päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisesta epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii aktiivisia toimia koko henkilöstöltä.

Liiketoiminta-alueellamme toimii aktiivinen työsuojelutoimikunta. Toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että asiakasprosesseissa ja työympäristössä huomioidaan niin fyysinen kuin psyykinen työturvallisuus. Työsuojeluvaltuutettuna alueellamme toimii Erkki Rissanen p. 044 5375 900 ja varavaltuutettuna Satu-Maria Turunen p. 050 4729 232. Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@humana.fi. Työsuojeluvaltuutettuja voi lähestyä kaikissa työturvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Yksikössä on nähtävillä delegointisääntö, josta selviää vastuuhenkilöiden sijaisjärjestelyt. Jokaisessa työvuorossa on nimetty vastuuhjaaja, joka vastaa vuorossa tehdyistä rajoittamistoimenpiteistä ja lääkehoidosta. Vastuuhjaaja on tarvittaessa yhteydessä esihenkilöön. Vakavissa uhka- ja vaaratilanteissa soimitaan hätäkeskukseen.

4.4 Luettelo riskienhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

- Palo- ja pelastussuunnitelma (päivitetty 18.12.2023, löytyy turvallisuuskansiosista ja Teamsista sähköisenä versiona).
- Valmiussuunnitelma (Teamsissa ja turvallisuuskansiossa)
- Tietoturvan ja tietosuojan omavalvontasuunnitelma (Teamsissa ja turvallisuuskansiossa).
- Poistumisturvallisuusselvitys (laadittu 1/2019, löytyy turvallisuuskansiosista)
- Riskien arviointi (päivitetty 18.12.2023, turvallisuuskansiossa sekä Teamsissa)
- Lääkehoidon riskien tunnistaminen ja käsittely kuvataan lääkehoitosuunnitelmassa (päivitetty 5/2023).
- Suulliset palautteet sekä Roidu- asiakaspalautteet asiakkailta, läheisiltä, yhteistyökumppaneilta, henkilöstöltä (kerätään kuukausittain. Palautteita hyödynnetään toiminnan kehittämiseen).
- Gurufieldin ilmoitukset (käydään läpi kuukausittain työkokousten yhteydessä pidettävissä Guru-varteissa).
- Itsearviointit (lääkehoidon itsearviointit 2krt/v, tietoturvaan liittyvät itsearviointit, sisäiset auditointit)
- Työpaikkaselvitykset (tehdään työterveyshuollon ja työsuojelutarkastajan toimesta. Dokumentit perehdytyskansiossa. Työhyvinvointikyselyt 2 x vuodessa).
- Tilojen tarkastukset (terveystarkastaja toteuttaa n. 5 vuoden välein, kiinteistön omistaja vuosittain, turvallisuuskävelyt 2 krt/vuodessa).
- Tarkastuskäynnit (Avin ja hyvinvointialueiden toimesta). Tarkastuspöytäkirjat liitetään Gurufieldiin ja sähköisiin paikkatietojärjestelmiin (Psop, Lasteri).

4.5 Riskien tunnistaminen

Työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin ja omavalvontaan. Osana riskien arviointia yksikössä toteutetaan säännöllisesti itsearviointeja (lääkehoito, tietosuoja, asiakasprosessit, työturvallisuus) sekä turvallisuuskävelyjä ja poistumisharjoituksia. Yksikössä järjestetään vuosittain turvallisuuteen liittyviä koulutuksia. Näitä ovat esimerkiksi ensiapukoulutukset, lakikoulutukset, hoidollisen kiinnipidon koulutukset ja alkusammutuskoulutukset. Jokaisen työntekijän vastuulla on kirjata Gurufieldiin asiakastyöhön, henkilöstöön, lääkkeisiin, omaisuuteen, tietosuojaan ja laatuun liittyvät poikkeamat.

Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Yksikön henkilöstöltä vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista.

Riskikartoitukset toteutetaan yksiköissä vuosikellon mukaisesti. Riskikartoituksissa arvioidaan fyysiseen kuormittumiseen, tapaturmiin, psykososiaaliseen kuormittumiseen, hallintajärjestelmiin, tietoturvaan ja kemiallisiin aineisiin liittyvät riskit. Riskiarviointi tehdään Raiteen turvallisuustiimissä ja tulokset käsitellään työkokouksissa.

Riskien tunnistamisessa ja korjaamisessa huomioidaan asiakastyöhön liittyvät riskit, kuten uhkaava käytös, vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden hallussapito, lasten keskinäiset ristiriidat ja päihtymystilan aiheuttama ennakoiaton käytös. Myös ulkoista uhkaa arvioidaan säännöllisesti.

Tapaturmariskejä on tunnistettu ulkoalueiden hoitoon liittyvissä asioissa. Talvella pihan hiekoittamiseen on kiinnitetty parempaa huomiota ja pihan valaistusta on parannettu. Turvallisuuskävelyiden yhteydessä kartoitetaan sekä ulko-, että sisätilojen riskit. Yleisten tilojen sisustuksessa huomioidaan lasten haasteet ja tarpeet.

Psykososiaalisista kuormitustekijöistä on tunnistettu: työn sirpaleisuus, jatkuva valppaana olo, työn laadulliset vaatimukset, vaikeat vuorovaikutustilanteet lasten ja läheisverkostojen kanssa sekä vuorotyön tuomat haasteet. Psykososiaalisiin kuormitustekijöihin on pyritty vastaamaan tarkoituksenmukaisilla kokouskäytännöillä, esihenkilövarteilla, säännöllisellä ja laadukkaalla työnohjauksella sekä työpsykologin ja lyhytterapeutin palvelujen mahdollistamisella. Tyhy-päivät ja yhteiset illanvietot koetaan työyhteisöissä myös tärkeiksi.

Tietoturvaan ja hallintajärjestelmiin liittyviä riskejä arvioidaan vuosittain, tai tarpeen mukaan. Yksiköiden tietoturvaa on parannettu pyrkimällä kohti paperitonta tiedonsiirtoa. Yksiköiden kalenterit, viestivihot ja poikkeamajärjestelmät ovat sähköisessä muodossa. Mikäli yksikköön saapuu salassa pidettäviä asiakirjoja, ne skannataan välittömästi ja liitetään asiakkaan dokumentteihin. Paperiset versiot siirretään tietoturvasäiliöön.

Ryhmäkodilla on nimettyä turvallisuudesta vastaavat henkilöt, joiden tehtävänä on huolehtia lasten- ja henkilökunnan perehdyttämisestä turvallisuuteen liittyvissä asioissa. He vastaavat myös turvallisuussuunnitelmien päivittämisestä, turvallisuuskävelyiden säännöllisyydestä ja turvallisuuskoulutusten järjestämisestä. Turvallisuustiimi kokoontuu puolivuositain tai tarvittaessa useammin.

4.6 Ilmoitusvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisuudesta säädetään 1.1.2024 voimaan tuleen valvontalain 29 §:ssä. Pykälän mukaan sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajina toimivien henkilöiden tulee toimia siten, että asiakkaalle annettavat sosiaalipalvelut toteutetaan laadukkaasti ja eettisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen henkilökunnan jäsenen tulee viipymättä ilmoittaa, mikäli havaitsee tai saa tietoonsa epäkohdan, tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakastyössä.

Ryhmäkoti Raiteen henkilöstöä on ohjeistettu kirjaamaan mahdollinen epäkohta tai sen uhka Gurugield-järjestelmään, josta lähtee ilmoitus esihenkilölle. Akuuteissa tilanteissa epäkohdasta ilmoitetaan puhelimitse esihenkilölle, tai virka-ajan ulkopuolella päivystävälle esihenkilölle. Epäkohtailmoitus käsitellään ensisijaisesti Ryhmäkodin johtoryhmässä ja tarvittaessa turvallisuustiimissä sekä työsuojelutoimikunnassa. Epäkohtaan laaditaan ratkaisut ja sovitaan mahdollisista muutoksista toimintatavoissa ja asiakirjojen päivittämisestä. Asiasta tiedotetaan suunnitelman mukaisesti. Korjaavat toimenpiteet ovat kuvattuna luvussa 4, Riskien hallinta.

Työntekijä voi tehdä sähköisen ilmoituksen epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan osalta myös Humanan sisäisen tiedotuskanavan, My Humanan kautta. My Humanasta löytyy sähköinen lomake epäkohtailmoitukseen. Ilmoitus tehdystä epäkohdasta menee tiedoksi laatutiimille, joka käsittelee tiedon ja tiedottaa havainnosta välittömästi yksikön esihenkilöä esihenkilöineen, tarvittaessa toimialan palvelujohtoon saakka. Lisäksi ilmoituksen vastaanottaneen tahon on ilmoitettava asiasta hyvinvointialueen sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle sekä käynnistettävä toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan välittömäksi poistamiseksi. Palvelunjärjestäjälle tehtävä ilmoitus osoitetaan Pirkanmaan hyvinvointialueella vastaavalle sosiaalihuollon johtajalle Minna Kuuselalle, minna.kuusela@pirha.fi.

Henkilön tulee ilmoittaa asiasta myös aluehallintovirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä tai ei korjata viivytyksettä.

4.7 Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitteleminen

Haittatapahtumat ja läheltä piti -tilanteet kirjataan, analysoidaan ja raportoidaan Gurufield-järjestelmään. Kaikki tapahtumat ja tilanteet käsitellään myös työkokouksissa. Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehitystyössä on organisaatiolla, mutta työntekijöiden vastuulla on tiedon saattaminen esihenkilön käyttöön. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta. Tapaturmista tehdään asiaankuuluvat ilmoitukset. Tapaturmailmoituksen tekemiseen löydät ohjeet MyHumanasta.

Saatu palaute, havaittu epäkohta tai tunnistettu riski:

1. Ohjaaja, joka havaitsee epäkohdan, pyrkii tekemään korjaustoimenpiteet välittömästi ja kirjaa tapahtuman Gurufield-järjestelmään.
2. Käsittelijän valinta tapahtuu automaattisesti organisaatorakenteen sekä tapauksen tietojen pohjalta luotujen sääntöjen perusteella. Lähtökohtaisesti poikkeamasta lähtee ilmoitus lähiesihenkilölle ja kriittisissä tapauksissa toimialajohdolle.
3. Käsittelijä määrittää (riskiarvion perusteella) kuinka syvällisesti tutkinta tulee suorittaa. Käsittelyssä täytettävät tiedot myös luovat pohjan tapausten analytiikalle (kokonaiskuvan ja trendien ymmärtämiselle) sekä riskinhallinnalle.
4. Vakavat ja usein toistuvat poikkeamat tai läheltä piti -tilanteet vaativat tilanteen syvällistä tutkimista. Gurufield-järjestelmään on sisäänrakennettu erilaisia tutkintaa helpottavia malleja kuten tapahtumaketju, viisi miksiä ja juustomalli. Mallit auttavat tunnistamaan välittömien seurasten lisäksi juurisyitä, jotka ovat avainasemassa tulevien poikkeamien ehkäisyssä.
5. Juurisyitä analysoidaan edelleen, tarjoten näkemystä heikoille alueille, joilla tarvitaan kehittymistä. Raporteilla voidaan analysoida juurisyiden toistumista eri tilanteissa sekä trendejä ja kokonaiskuvaa.
6. Käsittelyn aikana tunnistetut korjaavat ja ehkäisevät toimenpiteet voidaan osoittaa työntekijöille.
7. Järjestelmä huolehtii toimenpiteiden toteuttamisesta lähettämällä muistutuksia.
8. On tärkeää pyrkiä informoimaan tapaturmista laajemmin, jotta niiden toistumista saadaan ennaltaehkäistyä. Esihenkilö informoi tilaaja-asiakasta, turvallisuustiimiä, työsuojelutoimikuntaa, yksikönjohtajaa ja palvelujohtajaa tarvittaessa. Vakavissa tapauksissa otetaan yhteys sijaintikunnan sosiaalitoimeen ja aluehallintovirastoon.

Gurufield-järjestelmään ei kirjata tunnistettavia tietoja lapsista. Lapsia koskevista poikkeamista tehdään kirjaus asiakastietojärjestelmän päivittäiskirjauksiin. Poikkeamiin osallisena olevat henkilöt saavat neuvontaa ja ohjausta mahdollisiin tukitoimiin. Poliisin puoleen käännetään tapauksissa, joissa rikoksen kriteerit täyttyvät (mm. voimakas ja tahallinen väkivalta, omaisuuden tuhoaminen, laiton uhkaus).

Vahingontekotapaukset kirjataan ja käsitellään asianosaisten kesken. Tapahtumasta informoidaan puhelimitse lapsen vanhempia ja lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää. Tapahtuma kirjataan myös asiakkaan kuukausikoosteeseen.

4.8 Korjaavat toimenpiteet

Laatupoikkeamien, epäkohtien ja läheltä piti -tilanteiden sekä haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tapahtumien syiden selvittäminen ja niihin perustuen menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi.

Fyysisen toimintaympäristön puutteisiin ja riskitekijöihin puututaan välittömästi. Korjaustarpeet kartoitetaan ja paikalle tilataan kiinteistöhuoltoyhtiö, tai muu ammattihenkilö. Laajemmista korjaustarpeista tiedotetaan kiinteistön omistajaa.

Toimintatapojen muutokset käydään läpi osastokokouksissa. Korjaavien toimenpiteiden toteutuksesta, seurannasta ja tiedotuksesta vastaa yksikönjohtaja. Mikäli toimintatavat muuttuvat, päivitetään myös omavalvontasuunnitelma ja tiedotetaan tarvittaessa yhteistyötahoja.

5 Asiakkaan asema ja oikeudet

5.1 Hoito- ja kasvatussuunnitelma/Palvelu- ja hoitosuunnitelma/Yksilöllinen palvelusuunnitelma

Palvelutarpeen arviointi ja lastensuojelun tarpeen selvittäminen on viranomaisen tehtävä. Lastensuojelun tarpeen selvittäminen tehdään siinä laajuudessa kuin tilanne kulloinkin vaatii. Lastensuojeluasiakkuus alkaa, kun sosiaalityöntekijä toteaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella, että 1) lapsen kasvuolosuhteet vaarantuvat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä; taikka 2) lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään; ja 3) lapsi tarvitsee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia. Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota lapsen mahdollisuuteen osallistua ja vaikuttaa omiin asioihinsa. Yksikössä jatketaan yksilöllisen palvelutarpeen arviointia ja tavoitteiden asettamista hoito- ja kasvatussuunnitelmaan.

Lapsen palvelun tarvetta arvioidaan Raiteessa kuukausittain palvelu- ja hoitosuunnitelman päivityksen yhteydessä. Palvelu- ja hoitosuunnitelman tavoitteet mietitään yhdessä lapsen kanssa asiakassuunnitelmanneuvottelussa ja hoito- ja kasvatussuunnitelmassa kirjattujen linjausten mukaisesti. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjataan hyvin konkreettisia tavoitteita lapsilähtöisesti. Kuulumispuhelujen, vierailujen ja perhetyön tapaamisten yhteydessä keskustellaan tavoitteista myös läheisten kanssa. Suunnitelman tavoitteisiin ja seurantaan liittyvät huomiot kirjataan lapsen kuukausikoosteeseen, josta huomiot tulevat sosiaalityöntekijän ja läheisten tietoon. Tavoitteita

pohditaan asiakassuunnitelmanneuvottelussa yhteistyössä lapsen, sosiaalityöntekijän ja huoltajien kanssa.

Jokaiselle lapselle laaditaan hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka täydentää lastensuojelulain 30§ mukaista asiakassuunnitelmaa. Suunnitelma laaditaan viipymättä lapsen muuttaessa yksikköön. Hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan asiakassuunnitelmaa ja palvelutarpeen arviointia hyödyntäen. Asiakassuunnitelmanneuvottelussa tulee huolehtia, että kaikki kohdat käydään läpi. Asioita voi tarvittaessa tarkentaa jälkikäteen puhelimitse.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma on virallinen asiakirja, joten kirjoitusasuun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Vältetään epätarkkoja ilmaisuja, kuten ”hieman vähemmän”, ”suhteellisen usein” jne. Konditionaalimuotoja ei suunnitelmassa tule käyttää. Tavoitteet on määriteltävä selkeästi ja siten, että ne ovat arvioitavissa. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa laadittaessa on tärkeää huomioida, ettei kirjaamisessa sekoiteta tavoitetta ja keinoa.

Suunnitelma laaditaan yhdessä omaohjaajan, lapsen, huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa. Suunnitelman sisältöön vaikuttavat lapsen yksilölliset tarpeet ja sijoituksen tavoitteet. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kirjataan, miten lapsen tarpeisiin vastataan sijoituksen aikana ja miten kuntoutumista konkreettisesti tuetaan. Suunnitelma tarkistetaan aina asiakassuunnitelmanneuvottelun yhteydessä, rajoitustoimenpiteitä käytettäessä tai jos lapsen hoitoon ja huolenpitoon tulee oleellisia muutoksia. Päivitys tehdään kuitenkin vähintään puolivuositain.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutuminen varmistetaan päivittäisessä työskentelyssä siten, että jokainen työyhteisön jäsen on tietoinen lapsen tavoitteista ja menetelmistä niiden saavuttamiseksi. Jokaisen lapsen tilanne käydään läpi kuukausittain osastokokouksessa. Laadukkaat päivittäiskirjaukset ovat oleellinen osa yhteisten työskentelytapojen ylläpitämistä ja tiedonkulkua. Työvuoron vaihtuessa tapahtuva raportointi mahdollistaa nopean reagoimisen muutoksiin. Tukena hoito- ja kasvatussuunnitelman sekä palvelu- ja hoitosuunnitelman laatimisessa ja toteuttamisessa toimii vastaava ohjaaja ja/tai yksikönjohtaja.

Lapset kokevat raskaaksi puutteet tiedonkulussa. Lapset toivovat aikuisten kirjaavan asiat siten, ettei samoja asioita tarvitsisi kertoa uudelleen työntekijän vaihtuessa. On tärkeää pitää mielessä, että hoito- ja kasvatussuunnitelman lukemisen jälkeen työntekijällä tulisi olla selvillä lapsen sijoitukselle asetetut tavoitteet, kokeillut keinot ja tämänhetkinen tilanne.

Suunnitelmien merkityksen lapset ymmärtävät hyvin, mutta toivovat päivittämisen tapahtuvan mukavan tekemisen ohessa, tai jossain muualla kuin yksikön tiloissa. Osa lapista kokee, että vanhempien mielipiteillä on liian suuri painoarvo myös huostaanoton jälkeen. Näin ollen vanhempien osallistaminen hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimiseen näyttäytyy joillekin lapsista

negatiivisena. Vanhempien ja lapsen vuorovaikutusta sekä perheen sisäistä dynamiikkaa pyritään parantamaan säännöllisellä perhetyöllä.

5.2 Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilöstön tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Kaikessa työskentelyssä seurataan yhteisesti sovittuja tavoitteita ja työskennellään niiden toteutumiseksi. Asiakkaan itsemääräämisoikeuden toteutuminen on palvelun keskeisiä periaatteita. Miten lapsi kokee asioita, on oleellinen huomioitava kysymys. Tulohaastattelun yhteydessä aloitetaan lapsen yksilöllisten toiveiden ja tarpeiden kartoittaminen. Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmassa otetaan huomioon asiakkaan toiveet sekä odotukset ja siinä korostetaan lapsen omaa tekemistä, osaamista ja vahvuuksia. Itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja huomioidaan jokapäiväisessä elämässä.

Ryhmäkoti Raiteessa on tehty yhteiset pelisäännöt lasten kanssa. Säännöissä korostuu oikeus yksityisyyteen, omaa elämää koskeviin päätöksiin osallistumiseen ja oikeus hyvään kohteluun. Asuinhuone on lapsen oma, yksityinen paikka, jossa muut lapset eivät voi oleskella ilman lupaa. Myös ohjaajat koputtavat ennen huoneeseen menoa. Lapsi voi sisustaa huoneensa mieleisekseen. Yhteisesti on sovittu myös toisen omaisuuden kunnioittamisesta.

Lapsia ohjataan ja kannustetaan omatoimisuuteen ja ikätasoiseen toimintaan. Lapsi saa pukeutua omien toiveidensa mukaisesti, ilmaista ajatuksensa ja tunteensa turvallisesti sekä harrastaa toivomiaan lajeja. Lasten toiveet ravinnon ja ruokailun suhteen huomioidaan ja toiveita toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Omaohjaajien tehtävä on vahvistaa lapsen itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta. Lasta tuetaan aktiivisesti mielipiteidensä ilmaisemiseen omaa elämäänsä koskevissa asioissa. Lapsen tärkeiksi kokemia asioita kunnioitetaan, liittyivät ne sitten seksuaalisuuteen, ruokavalioon, uskuntoon tai yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Omaohjaajien tehtävänä on käydä yhdessä lapsen kanssa häntä koskevat dokumentit läpi siten, että asiasisältö on ikä- ja kehitystaso huomioiden ymmärrettävissä. Päivittäiskirjauksissa hyödynnetään osallistavaa kirjaamista mahdollisimman usein.

Lapsella on mahdollisuus osallistua kuukausittain järjestettävään lastenkokoukseen. Lapset laativat kokoukseen esityslistan asioista, joihin kaipaavat aikuisen kannanottoa tai perusteluja.

Lastenkokouksissa päivitetään myös yhteisiä toimintatapoja ja hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa. Lapsia rohkaistaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen mm. oppilaskuntaan tai opiskelijajärjestöihin liittymällä, sijaishuollon vertaispäiviin osallistumalla ja nuorten parlamenttiin pyrkimiseen kannustamisella.

Monikulttuurisuustyön kehittäminen koetaan ryhmäkodissa tärkeäksi. Lapsen kulttuurisen taustan tiedostaminen ja ylläpitäminen auttaa lasta muodostamaan käsitystä itsestään ja omasta elämäntarinastaan sekä mahdollistaa yhteydenpidon säilymistä lapselle läheisiin ihmisiin. Ryhmäkodissa pyritään tuomaan esiin eri kulttuuritaustojen myönteisiä puolia esimerkiksi taiteen, urheilun, luonnon tai ruokakulttuurin kautta. Erilaiset kulttuuritaustat kohdataan rikkautena ja ilolla. Mikäli nuoren uskonnossa tai kulttuuritaustoissa on huomioitavia erityispiirteitä, asiaan perehdytään jo ennen nuoren muuttamista ryhmäkotiin. Läheisverkostolta saamme arvokasta tietoa perheen tavoista ylläpitää omaa kulttuuria ja/tai uskontoa. Vanhempien ja lapsen toiveet pyritään huomioimaan mahdollisimman tarkasti.

Lastensuojelun laitospalveluissa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun lapsen tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Rajoitustoimenpiteet toteutetaan lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti, ihmisarvoa kunnioittaen. Lapsen mielipide selvitetään rajoitustoimenpiteestä päätettäessä hienovaraisesti. Lapsella on oikeus myös eriävään mielipiteeseen. Lapsen mielipide voidaan jättää selvittämättä ainoastaan silloin, jos selvittäminen vaarantaisi hänen terveyttään tai kehitystään, tai jos se on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Lapselle selvitetään suullisesti muutoksenhakuoikeus rajoitustoimenpiteeseen liittyen. Kirjalliset ohjeet muutoksenhakuun lapsi sekä huoltajat saavat rajoituspäätöksessä.

Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjaukset DomaCare-asiakastietojärjestelmään, jossa on valmiit kaavakkeet rajoittamistoimenpiteitä varten. Rajoitustoimenpiteestä tiedotetaan viipymättä huoltajia, sekä lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää. Rajoituksen lapsikohtainen arviointi tehdään välittömästi, kun lapsi on kontaktissa ja kykenee vuorovaikutukseen ohjaajan kanssa. Tavoitteena on, että rajoituksen läpikäyminen toimii ammatillisen kehittymisen välineenä ohjaajille ja lisää lapsen vastuunottoa omasta käyttäytymisestään. Kaavake lapsikohtaiseen arviointiin löytyy Domacaren asiakastietojärjestelmästä.

Rajoitustoimenpiteen käytöstä tekee päätöksen yksikönjohtaja tai hänen delegointimääräyksellä osoittamansa, yksikön hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluva henkilö. Yksikön rajoitustoimenpiteiden käytöstä vastuussa oleva ohjaaja on merkitty työvuorolistaan. Yhteydenpidon rajoittamisesta voi tehdä päätöksen vain yksikönjohtaja.

Ohjeet rajoittamistoimenpiteistä, virka-apupyynnön tekemisestä, luvattomasta poissaolosta sekä lapsen kuljettamisesta löytyvät perehdytyskansiosista. Perehdytyskansiossa on myös ryhmäkodin delegointisääntö.

Työntekijöiden osaaminen rajoittamistoimenpiteisiin varmistetaan laadukkaalla perehdytyksellä, selkeillä ja riittäväillä työohjeilla, lisäkoulutuksilla, kuukausittaisilla turvavarteilla sekä esihenkilön tavoitettavuudella vuorokauden ympäri. Koko Raiteen henkilökunta on suorittanut ensiapukoulutukset, hoidollisen kiinnipidon perusteet- ja vaativat tilanteet-koulutuksen sekä haastava käyttäytyminen ja tilanteet lastensuojelussa-koulutuksen. Rajoitusten käyttöä pyritään yksiköissä välttämään huolellisella ennakkoinnilla, vaihtoehtoihin käyttäytymismalleihin ohjaamalla ja tunnetaitojen harjoittelulla. Henkilöstöä kannustetaan lähestymään haastavia tilanteita erilaisista tulokulmista, mikäli aiemmat keinot eivät ole tuottaneet toivottua lopputulosta. Moniammatillista yhteistyötä suositaan, jotta tilanteisiin saadaan mahdollisimman kokonaisvaltainen näkemys. Henkilöstöllä on täydennyskoulutusta kriisi- ja traumatyöskentelystä, syömishäiriöistä, mielenterveys- ja päihdetyöstä sekä neuropsykiatrisesta problematiikasta.

Lastensuojelulain mukaiset rajoitukset sijaishuollossa ja näihin liittyvät lapsikohtaiset arvioinnit:

- Yhteydenpidon rajoittaminen, Lsl 62§
- Aineiden ja esineiden haltuunotto, Lsl 65§
- Henkilöntarkastus, Lsl 66§
- Henkilönkatsastus, Lsl 66§
- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen, Lsl 67§
- Kiinnipitäminen, Lsl 68§
- Liikkumisvapauden rajoittaminen, Lsl 69§
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen, Lsl 69a§
- Eristäminen, Lsl 70§
- Eriyinen huolenpito, Lsl 71-73§

Lapsi ja hänen huoltajansa voivat tehdä lastensuojelulain mukaan valituksen kaikista muista laissa säännellyistä rajoitustoimenpiteistä paitsi henkilöntarkastuksesta ja -katsastuksesta, omaisuuden ja lähetysten tarkastamisesta ja kiinnipitämisestä. Yhteydenpidon rajoittamisessa on valitusoikeus myös henkilöllä, jonka yhteydenpitoa on päätöksellä rajoitettu.

5.3 Asiakkaan asiallinen kohtelu

Lasten asiallinen kohtelu syntyy yhteisistä toimintatavoista ja arvoista. Vuorovaikutuskulttuuri lähtee ohjaajien tavasta puhua lapsille ja muille ohjaajille. Yleisissä tiloissa odotetaan kaikilta asiallista ja toisia kunnioittavaa kielenkäyttöä. Arvostuksen tunne syntyy kiireettömästä kohtaamisesta, dialogisuudesta ja aidosta kiinnostuksesta lapsen asioita kohtaan. Raiteessa pidetään kiinni yhteisistä ruoka-ajoista ja keskusteluhetkistä. Aikuiset tiedostavat olevansa

vastuussa onnistuneista kohtaamisista ja tunneilmapiirin luomisesta. Lapset kokevat tasapuolisen kohtelun yhtenä tärkeimmistä asioista. Tasapuolisuus tulee säilyttää, vaikka yksilöllisiä linjauksia tehdään ikä- ja kehitystaso huomioiden.

Luottamuksellinen ja turvallinen ilmapiiri mahdollistaa sen, että lapsen on helpompi kertoa myös epäasiallisesta kohtelusta.

Lasten onnistumiset koulussa, ryhmäkodissa, harrastuksissa ja kotiharjoitteluissa huomioidaan. Lapsia osallistetaan heitä koskevissa asioissa ja päätöksissä. Ilmapiiri yksiköissä pyritään pitämään positiivisena, hyväksyvänä ja kannustavana. Raiteen aikuiset ovat rinnalla kulkijoita, jotka luovat tarvittaessa vahvan, moniammatillisen tukiverkoston lapselle. Ohjaajien itsereflektio, työkokoukset ja työnohjaukset ovat tärkeitä ammatillisen kasvun kannalta. Asiakastilanteita arvioidaan jälkikäteen kehittymisen näkökulmasta, tavoitteena entistä laadukkaampi lastensuojelutyö.

Mikäli lapsi kertoo epäasiallisesta kohtelusta, ohjaaja kirjaa asian huolellisesti Gurufield-järjestelmään, josta tieto siirtyy välittömästi esihenkilölle. Esihenkilö arvioi tarpeen jatkomenettelylle ja opastaa tarvittaessa lasta ja huoltajia raportoimaan epäasiallisesta kohtelusta tai haittatapahtumasta eteenpäin. Ohjeet asiakkaiden kokeman epäasiallisen kohtelun varalle löytyvät kohdasta asiakkaan oikeusturva.

Lapsi voi olla yhteydessä omaan sosiaalityöntekijäänsä yksikön kannettavalla tietokoneella tai nuorten käytössä olevalla puhelimella. Lasten kokemusten mukaan omaa sosiaalityöntekijää on toisinaan vaikeaa tavoittaa. Näissä tilanteissa ohjaajat voivat jättää soittopyynnön sosiaalityöntekijälle lapsen puolesta.

Hyvän kohtelun periaatteet on kuvattu Hyvän kohtelun suunnitelmaan, joka löytyy omavalvontasuunnitelman liitteistä. Hyvää kohtelua koskevasta suunnitelmasta säädetään lastensuojelulain 61 b§:ssä.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma laaditaan yhdessä lasten kanssa. Suunnitelman tekemisessä hyödynnetään erilaisia toiminnallisia menetelmiä. Vuonna 2024 hyvää kohtelua koskeva suunnitelma laadittiin Hyvän kohtelun-muistipelin avulla. Pelin Ryhmäkoti Raiteelle on suunnitellut sosionomiopiskelija kehittämistyönään. Muistipelissä on kysymyksiä, jotka johdattelevat keskustelemaan suunnitelman aiheista.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma päivitetään aina, kun yhteisiin toimintatapoihin tai sovittuihin asioihin tulee oleellisia muutoksia. Päivitys toteutetaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa, vuosikellon mukaisesti. Suunnitelmaa arvioidaan lastenkokouksissa yhteisten keskustelujen avulla.

5.4 Asiakkaiden ja omaisten/läheisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Lasten ja heidän läheistensä huomioon ottaminen on oleellinen osa hoidon ja kuntoutuksen sisällön, laadun, turvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska hyvä hoito voi tarkoittaa eri ihmisille erilaisia asioita, kerätään palautetta systemaattisesti niin asiakkailta, omaisilta kuin tilaaja-asiakkailta. Lasten ja läheisten osallisuus tarkoittaa heidän näkemystensä ja toiveidensa huomioon ottamista kaikissa palvelun ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä tilanteissa.

Ryhmäkodin yksi kuntoutuksen kulmakivistä on läheisten kanssa tehtävä yhteistyö. Ryhmäkotiin sijoitetun lapsen läheisverkosto nähdään tärkeimpänä yhteistyötahona ja sijoituksen onnistumisen avaimena. Läheiset otetaan työskentelyyn mukaan heti sijoituksen alkumetreillä. Perheiden kanssa työskentely on säännöllistä ja tavoitteellista. Aktiivisella työskentelyllä pyritään varmistamaan läheisten mielipiteiden huomioiminen sekä vaikuttamismahdollisuudet

Ryhmäkoti Raiteeseen on laadittu perheen kanssa työskentelyn malli, johon koko henkilöstö on sitoutunut. Tavoitteena on laadukas, säännöllinen ja perheen hyvinvointia kokonaisuudessaan tukeva työskentelymenetelmä.

Perheen kanssa työskentelyn vastuuhjaajana toimii Janne Pylväinen. Ohjaaja Pylväinen tukee työskentelyn toteutumista kouluttamalla, ohjaamalla ja tarvittaessa työparina toimimalla. Perhetapaamisissa läheisiltä pyydetään palautetta toiminnan kehittämiseksi. Yhteistyö perheen kanssa dokumentoidaan ja sitä arvioidaan säännöllisesti. Koko Ryhmäkodin henkilöstö on käynyt suhdeperustaisen perhetyön koulutuksen.

Lapset osallistuvat yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen. Lasten toiveita ja kehitysideoita kuullaan erityisesti lastenkokouksissa, omaohjaajahetkillä ja hoito- ja palvelusuunnitelman päivitysten yhteydessä. Lapsilta kerätään kuukausittain vastauksia Roidu-asiakastytytyväisyyskyselyyn. Vastauksia hyödynnetään toimintaa suunniteltaessa ja kehittäessä. Hyvän kohtelun suunnitelman laatimisen yhteydessä lasten kanssa pohditaan yksikön ilmapiiriä ja kuullaan lasten ajatuksia siitä, mikä on heidän mielestään hyvää kohtelua. Suunnitelmassa kuvataan myös yksikön käytäntöjä ja keinoja lasten osallistamiseen, yhdenvertaisuuteen, yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen ja vaikuttamismahdollisuuksien luomiseen.

Läheisverkostoilta kerätään palautetta kohtaamisten ja kuulumispuheluiden yhteydessä. Lisäksi palautetta pyydetään Roidu-sovelluksen avulla. Kyselyyn voi vastata yksikön puhelimen tai tabletin välityksellä. Vastaaminen onnistuu myös sähköpostiin toimitettavalla linkillä. Roidun palautteista laaditaan kuukausittain lyhyt yhteenveto, joka liitetään lasten kuukausikoosteisiin. Näin varmistetaan, että vanhemmat saavat palautetta kerätyistä kyselyistä. Havaituista epäkohdista, poikkeamista ja riskeistä ilmoittaminen on kuvattu kappaleessa asiakkaan oikeusturva (5.5).

Asiakaskokemuksen mittaaminen toteutetaan aina anonymisti. Asiakaspalautteiden vastauksista on mahdollista koostaa erilaisia raportteja. Vastauksia analysoidaan johtoryhmässä ja käsitellään työryhmien kanssa työkokouksissa. Palautteita hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

5.5 Asiakkaan oikeusturva

Ensisijaisesti epäkohtaa tai ongelmaa kannattaa selvittää toimipisteen työntekijän tai toimipisteen esihenkilön kanssa. Työntekijän toimintaan liittyvistä ongelmista voi kertoa toimipisteen esihenkilölle tai omalle sosiaalityöntekijälle. Jos nämä keinot eivät hyödytä, on alla kerrottuna asiakkaan oikeusturvakeinot.

Muistutus

Sinulla on oikeus tehdä muistutus toimipisteen vastuuhenkilölle tai johtavalle viranomaiselle, mikäli olet tyytymätön saamaasi kohteluun tai toimipisteen toiminnan laatuun. Muistutuksen voi tarvittaessa tehdä myös läheisesi tai laillinen edustajasi. Muistutuksen vastaanottamisen jälkeen epäkohta tulee heti toimipisteen vastuuhenkilön tietoon ja siihen voidaan puuttua nopeasti. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa. Vastauksesta tulee käydä ilmi, mihin toimenpiteisiin muistutuksen johdosta on ryhdytty tai miten asia on muuten tarkoitettu hoitaa.

Muistutuksen vastaanottaja: Suvi Tähkääho, yksikönjohtaja

Tavoiteaika muistutusten käsittelylle: asia käsitellään seuraavana arkipäivänä.

Sosiaalivastaava

Jos olet tyytymätön saamaasi palveluun tai kohteluun sosiaalihuollon yksikössä tai kaipaat neuvontaa oikeuksistasi asiakkaana, sosiaaliasiavastaavan kanssa voit pohtia erilaisia keinoja tilanteen selvittämiseksi. Sosiaaliasiavastaavan tehtävä on puolueeton, riippumaton ja lakisääteinen. Sosiaaliasiavastaava on taho, joka neuvoo, miten sinä asiakkaana voit toimia omassa asiassasi. Sosiaaliasiavastaava ei tee päätöksiä.

Sosiaaliasiavastaavan lain mukaiset tehtävät ovat:

1. neuvoo asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain ja varhaiskasvatustlain soveltamiseen liittyvissä asioissa
2. neuvoo ja tarvittaessa avustaa asiakasta tai asiakkaan laillista edustajaa, omaista tai muuta läheistä muistutuksen tekemisessä sekä neuvoo ja tarvittaessa avustaa varhaiskasvatuksen muistutuksen tekemisessä
3. neuvoo, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus tai muu asiakkaan sosiaalihuollon tai varhaiskasvatuksen oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa
4. tiedottaa asiakkaan oikeuksista

5. koota tietoa asiakkaiden yhteydenotoista ja seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä

6. toimia asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Asiakkaan oikeuksien asiantuntijana sosiaaliasiavastaava voi arvioida yhdessä kanssasi sitä, voisiko ongelmasi selvittely sosiaalihuollon yksikössä olla aiheellista. Sosiaaliasiavastaava tarvittaessa auttaa sinua asian selvittelyssä tai sovittelussa.

Pirkanmaan hyvinvointialueella sosiaaliasiavastaavina toimivat Sanna Juurakko ja Taija Mehtonen.

Sosiaalivastaavat tavoittaa puhelimitse numerosta 040 504 5249. Soittoajat ma-to klo 9–11, tai tietoturvallisen viestin välityksellä suomi.fi -palvelun kautta. Yleinen neuvonta sähköpostilla osoitteessa sosiaaliasiavastaava@pirha.fi. Kirjeitse yhteydenotot osoitteeseen Hatanpääkatu 3, 33900 Tampere

Huomaathan, että sähköposti ei ole tietoturallinen väylä, ja siksi sen käyttöä ei voida suositella arkaluonteisten tietojen lähettämiseen. Sähköpostitse sosiaaliasiavastaava antaa vain yleisiä ohjeita ja neuvoja. Puhelimitse, kirjeitse ja verkkoasioinnin kautta voit viestiä sosiaaliasiavastaavan kanssa tietoturvallisesti.

Kantelu, Aluehallintovirasto ja Valvira

Jos olet muistutusvastauksen jälkeen edelleen tyytymätön, voit tehdä asiasta kantelun aluehallintovirastoon, jossa tutkitaan, onko asiassa toimittu laillisesti ja asianmukaisesti. Kantelulla voi pyrkiä vaikuttamaan lainvastaiseksi, virheelliseksi tai epäasianmukaiseksi koettuun toimintaan tai viranomaisen toimimattomuuteen ja tehtävien laiminlyöntiin. Kantelu ei voi muuttaa tai kumota tehtyä päätöstä. Kantelun voi tehdä kuka tahansa ja se on maksutonta. [Aluehallintoviraston sivuilta](#) löytyy malli ja ohjeita kantelun tekemiselle.

AVI:n yhteystiedot:

Alueemme ylitarkastajana toimii Saija Kujansuu.

Puh. 0295 018 555, 0295 018 450 (vaihde).

Aluehallintoviraston sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@avi.fi.

Oikeusasiamies

Oikeusasiamies on oikeuskanslerin ohella ylin laillisuusvalvoja. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä oikeusasiamieheen, jos kokee, että on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti esimerkiksi lastensuojelussa. Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun kirjallisesti joko vapaamuotoisesti tai käyttämällä oikeusasiamiehen [kotisivuilta](#) löytyviä kantelulomakkeita. Oikeusasiamies tutkii tapauksen, jos hän epäilee, että viranomainen on toiminut väärin tai vastoin lakia. Kun asia on

tutkittu, saat kirjallisen päätöksen, joka lähetetään sinulle ja sille, jonka toimintaa arvostelit. Kaikki asiat pyritään ratkaisemaan alle vuodessa.

Voit soittaa oikeusasiamiehen kansliaan ja kysyä neuvoa. Puh. 09 4321 (numerosta vastaa "eduskunta - riksdagen") Kerro, että sinulla on asiaa oikeusasiamiehen kansliaan.

5.6 Omaohjaaja

Omaohjaajatyöskentelyllä on arjessa merkittävä rooli. Työskentely lähtee luottamuksen rakentamisesta. Omaohjaajat huolehtivat lapsen asioista kokonaisvaltaisesti ja pyrkivät luomaan lapsen kanssa yhdessä mielekästä arkea. He ovat pääsääntöisesti mukana asiakassuunnitelman neuvotteluissa ja verkostopalaverissa. Omaohjaajatyöskentely on suunnitelmallista ja säännöllistä. Työskentelyssä hyödynnetään erilaisia toiminnallisia menetelmiä. Sisällöt omaohjaajahetkiin laaditaan yhteistyössä sosiaalityöntekijän, lapsen ja työryhmän kanssa. Omaohjaajatyöskentelyä toteutetaan lapsen kanssa vähintään 3 tuntia viikossa. Mikäli suunniteltu omaohjaajahetki ei jostain syystä toteudu, kirjataan Gurufieldiin asiakastyön poikkeama.

Omaohjaajan tehtävänä on tukea lasta koulunkäynnissä sekä ystävyysuhteiden solmimisessa ja ylläpidossa. Lapsia ohjataan harrastusten pariin. Harrastustoiminta on osa kuntouttavaa hoivaa ja huolenpitoa. Harrastustoiminnassa opitaan tärkeitä sosiaalisia taitoja, kuten ryhmässä toimimista ja toisten huomioimista. Harrastusten parissa on myös mahdollisuus luoda uusia sosiaalisia verkostoja. Omaohjaajat auttavat ja tukevat lapsia harrastusten löytämisessä ja harrastustoiminnan ylläpitämisessä. Omaohjaajat pitävät säännöllisesti yhteyttä läheisverkostoihin ja työskentelevät Raiteen perheen kanssa tehtävän yhteistyön mallin mukaisesti.

Lasten toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan kirjaamiskäytäntöjen avulla, sekä säännöllisellä hoito- ja kasvatussuunnitelman päivittämisellä. Palvelu- ja hoitosuunnitelmalla mitataan tavoitteiden edistymistä. Omaohjaajat laativat suunnitelman omaohjaajatyöskentelylle, jonka toteutumista seurataan ja tuetaan esihenkilövarteissa ja osastokokouksissa. Omaohjaajat laativat viikko- ja kuukausisuunnitelmat yhdessä lasten kanssa. Suunnitelmiin merkitään lastenkokoukset, kehittämispäivät, omaohjaajat, opinnoissa huomioitavat asiat, kotiharjoittelut sekä hoitoon ja kuntoutukseen liittyvä menetelmätyöskentely. On tärkeää dokumentoida omaohjaajatyöskentely näkyväksi.

6 Palvelun sisällön omavalvonta

6.1 Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun ja kuntouttavaan toimintaan. Tavoitteet on pilkottu säännöllisesti päivitettävistä hoito- ja kasvatussuunnitelmista. Lapsen fyysistä ja psyykkistä terveyttä edistetään

yhteisillä toimintatavoilla ja vahvalla omaohjaajatyöskentelyllä. Ryhmäkodin arjessa on tärkeää huolehtia terveellisestä ravinnosta, riittävästä levosta ja turvallisesta ympäristöstä. Lapsen palveluntarvetta kartoittaessa tarkastellaan erikoissairaanhoidon, lääkehoidon ja terapiapalveluiden tarve.

Lapseen pyritään luomaan läheinen ja turvallinen omaohjaajasuhde. Yhdessä omaohjaajan kanssa harjoitellaan arjen askareita ikätasoisesti ja herätellään tulevaisuuteen suuntaavia toiveita ja unelmia. Lapselle pyritään tarjoamaan onnistumisen ja osallisuuden kokemuksia arjen toiminnoissa, sekä yhdessä määriteltävissä kannustetoissa. Lapsen vahvuudet nostetaan esiin, ja pyritään vahvistamaan arjen hyviä asioita.

Ryhmäkoti Raiteessa käytetään toiminnallisia menetelmiä lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Aktiivisessa käytössä ovat Umbrella-menetelmä, neuropsykiatrisen valmennuksen keinot sekä tunnetyöskentelyyn liittyvät pelit ja harjoitteet. Omaohjaajahetkillä hyödynnetään toiminnallisia menetelmiä. Nuorten toimintapäivät, kerhotoiminta, yhteistyö seurakunnan ja nuorisotoimen kanssa sekä retkeily ja ulkoilu kautta korostuva luontoyhteys toimivat lasten hyvinvoinnin tukena.

Työryhmät ovat moniammatillisia. Lapsen hyvinvoinnin ja kuntoutuksen tukena toimii terveydenhuollon asiantuntijoita, mielenterveys- ja päihdetyöntekijä, neuropsykiatriset valmentajat, perhetyön ohjaaja sekä toimintaterapeutti. Hoito- ja kuntoutustyöryhmät arvioivat lapsen tilannetta arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä omaohjaajien ja lapsen kanssa. Lapselle laaditaan viikkosuunnitelma tukemaan arjen struktuuria. Työryhmä arvioi lapsen tilannetta hoito- ja kuntoutuslomakkeen avulla kuukausittain. Lomakkeessa huomioidaan sosiaaliset suhteet, itsestään ja ympäristöstään huolehtiminen, psyykkisen ja fyysisen terveys, lääkehoito, koulunkäynti ja perheen kanssa työskentely.

6.2 Koulunkäynti

Koulunkäynti on yksi lapsen tärkeimmistä tehtävistä. Säännöllinen koulunkäynti ylläpitää arjen struktuuria ja lisää yhteiskuntaan ja yhteisöön kuulumisen tunnetta. Raiteessa tuetaan ja tarvittaessa avustetaan lasta koulunkäynnissä. Ohjaajat ovat kiinnostuneita kokonaisvaltaisesti lapsen koulunkäynnistä. Kognitiivisten taitojen oppimisen lisäksi kartoitetaan myös sosiaalista pärjäämistä, ryhmässä toimimista ja motivaation tasoa.

Yksikön yhteydessä ei ole kunnan sivistystoimen järjestämää opetusta, vaan kaikki lapset käyvät koulua talon ulkopuolella. Ala- ja yläkoulut sekä lukio sijaitsevat muutaman kilometrin säteellä Raiteesta. Lähimmät ammattioppilaitokset ovat Valkeakoskella, Tampereella ja Hämeenlinnassa. Akaassa järjestetään työpajatoimintaa syrjäytymisuhan alla oleville nuorille.

Tiivis yhteistyö ja avoin kommunikaatio ryhmäkodin ja koulun välillä on tärkeää lapsen kokonaisvaltaisen tukemisen kannalta. Opettajien kanssa olemme säännöllisesti tekemisissä

sähköisen reissuvihon ja kuulumissoittojen välityksellä. Yhteistyöpalavereja opettajien, oppilashuoltoryhmän ja vanhempien kanssa järjestetään lapsen yksilöllisen tarpeen mukaan.

Mikäli lapsen vointi edellyttää kotiopetusta, pyydetään koululta opiskelusuunnitelma hyvissä ajoin opintojen etenemiseksi. Opettajilla ja ohjaajilla on tarvittaessa käytössä rauhallinen tila oppilaan tapaamisiin. Vanhempia ja lapsen vastuusosiaalityöntekijää tiedotetaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista aktiivisesti.

Ryhmäkodin ja yläkoulun välistä yhteistyötä kehitetään parhaillaan. Kehittämistä varten on perustettu työryhmä, jonka tavoitteena on luoda selkeä toimintamalli yhteistyön parantamiseksi. Tarkastelussa on erityisesti viestinnän toimivuus, lakien asettamat raamit sekä koulukuntoisuuteen liittyvät asiat. Tavoitteena on lisätä sijoitettujen lasten kouluhyvinvointia ja jakaa tietoa arjessa vastaantulevista haasteista ja onnistumisista. Toimintamalli pyritään saamaan valmiiksi kevään 2024 aikana.

6.3 Ravitsemus

Ryhmäkodissa valmistetaan ruoka ohjaajien toimesta, lapsia osallistaen. Ruoka valmistetaan tuoreista ja laadukkaista raaka-aineista, lähiruokaa suosien. Ruokahuollossa noudatetaan ajantasaisia ravitsemussuosituksia ja huomioidaan mahdolliset erityisruokavaliot, sekä uskonnolliset ja kulttuuriset asiat.

Nepsy-lapsilla on aistiyliherkkyyksistä johtuen paljon ruuan makuun ja koostumukseen liittyviä rajoitteita, mikä huomioidaan yksilöllisesti. Lasten toiveita ruokiin liittyen kuunnellaan ja ruokalistoja suunnitellaan yhdessä. Tärkeää on myös tavoitteellisesti harjoitella eri ruokien kokeilemistä ja maistamista esimerkiksi erilaisia menetelmiä, kuten pelejä hyödyntäen. Näin voidaan saada onnistumisen kokemuksia.

Ryhmäkodissa on säännölliset ruokailuajat. Vuorossa olevat ohjaajat ruokailevat yhdessä lasten kanssa ja syövät samaa ruokaa. Yhteiset ruokahetket koetaan tärkeinä yhteisöllisyyttä vahvistavina elementteinä. Ryhmäkodissa pyritään edistämään terveellisiä ravitsemustottumuksia kannustamalla, ohjaamalla ja aikuisten esimerkillä. Erityisen tärkeää on huomioida syömishäiriöiset ja muut nuoret, joilla on haasteita säännöllisen syömisen ja oikean annoskoon toteuttamisen kanssa. Ohjaajat seuraavat nuorten syömisrytmiä ja annoskokoja huomaamattomasti ja ottavat sopivalla hetkellä aiheen tarvittaessa nuoren kanssa puheeksi. Päivittäin myös kirjataan syömisestä ja syömisestä jättäytymisestä.

Lapsille on ruoka-aikojen ulkopuolella tarjolla välipalaa, kuten leipää ja hedelmiä. Viikonloppuherkut hankitaan joko yhdessä lasten kanssa, tai heidän toiveidensa mukaisesti.

6.4 Hygieniakäytännöt

Ryhmäkotiin on laadittu siivoussuunnitelma, jossa määritellään päivä- ja viikkosiivousten sisältö. Ryhmäkotiin on nimetty siivousvastaava, joka vastaa siivoustarvikkeiden asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Siivousvastaava organisoii myös isommat vuosikellon mukaiset siivoukset.

Lapsia ohjataan ja valvotaan henkilökohtaisen hygienian hoidossa. Ryhmäkodin varautumissuunnitelmassa on yksityiskohtaiset ohjeet hygienia-asioihin.

Terveellisillä ruokailutottumuksilla ja säännöllisellä ateriaritmilla edistämme myös suunterveyttä. Suunterveyteen kiinnitetään huomiota ryhmäkodissa. Ohjaajien tehtävä on huolehtia, että asiakkaat harjaavat hampaansa kaksi kertaa päivässä, aamuin ja illoin. Tarvittaessa asiakkaita ohjeistetaan hampaiden pesemisessä ja hammasvälien puhdistamisessa. Lapsille on tarjolla ksylitolipastilleja ruokailun päätteeksi. Hammashoidon tarve selvitetään aina sijoituksen alussa.

6.5 Infektioiden torjunta

Koska taudinaiheuttajia on aina liikkeellä ja useimmissa infektioitaudeissa tartuttavuus on suurta jo ennen oireiden puhkeamista, on tärkeää, että hygieniaohjeita noudatetaan aina riippumatta infektio-tilanteesta. Jos infektio-oireita ilmaantuu henkilökuntaan kuuluvalle, kannattaa jäädä kotiin heti, sillä tarttuminen on taudin alussa suurimmillaan. Kaikille ohjeistetaan yskiminen kynnärtaive suun edessä ja käsien pesu sen jälkeen.

Käsienpesua tehostetaan sekä lisäämällä pesukertoja että kiinnittämällä huomiota käsienpesutapaan. Puhdistustehoa lisäämässä käytetään käsihuhdetta. Lisäksi kynsien tulisi olla lyhyet ja kynsien alusten puhtaat. Myös korujen, varsinkin sormusten käyttöä tulee rajoittaa.

Käsihuhuhteen käyttö vähentää käsiin ulkopuolelta tulleiden mikrobien lukumäärää ja samalla infektoriskiä. Käsihuhde annostellaan aina kuiviin käsiin ja sitä on, hierotaan 2–3 ml käsiin huolellisesti noin minuutin ajan tehon varmistamiseksi. Käsihuhuhteella voidaan korvata käsien pesu vedellä ja saippualla, mikäli mitään näkyvää likaa ei ole havaittavissa esimerkiksi niistämisessä.

Kertakäyttöisiä suojakäsineitä tulisi käyttää eritetahrojen (oksennus, veri) puhdistuksen yhteydessä. Suojakäsineiden käytön jälkeen kädet pestään ja käytetään käsihuhdetta.

Niistämisessä käytetään paperinenäiliinaa tai vastaavaa. Niistettäessä on huolehdittava, että paperi suojaa niistävän käden. Kädet pestään välittömästi niistämisestä jälkeen. Käsien pesun sijasta voidaan käyttää myös käsihuhdetta.

Jokaisella asiakkaalla on oma hammasharja, jota asiakas säilyttää pesujen välissä omassa huoneessaan. Asiakasta ohjeistetaan, ettei koskettele hammasharjalla lavuaaria eikä muita pintoja. Näin estetään taudinaiheuttajien siirtyminen.

Kaikki WC:n kosteat pinnat ja kosketuspinnat puhdistetaan huolellisesti heikosti emäksisellä puhdistusaineella viikoittain. Lakanat ja pyyhkeet tarpeen mukaan, vähintään kerran viikossa.

Lapsen sairastaessa tarttuvaa infektiota tai muuta tarttuvaa sairautta henkilökunta ohjaa tarkempaan käsihygieniaan, välttämään aiheetonta kanssakäymistä muiden kanssa ja tehostaa yksikön siivousta. Mahdollisista pandemioista on toimintaohjeet valmiussuunnitelmassa. Vakavista viruksista laaditaan erillinen liite omavalvontasuunnitelmaan.

Hygienia-asioiden vastuuhenkilönä toimii sairaanhoitaja Susanna Raivio.

6.6 Kestävä kehitys

Ympäristökasvatus on johdonmukaista ja jokapäiväistä toimintaa, joka kattaa Ryhmäkoti Raiteen henkilökunnan ja Raiteessa asuvat lapset. Pyrimme siihen, että Raiteessa noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita. Ryhmäkodin arki on järjestetty siten, että hiilijalanjälki on mahdollisimman pieni.

Raiteessa ympäristökasvatus ilmenee käytännön toimintaa ohjaavana periaatteena, laatuna ja arvoulottuvuutena sekä asenteena. Lapset oppivat vastuullisuutta ja kunnioitusta, sekä ympäristöä että kanssaihmissä kohtaan. Ympäristöasioita käsitellään yhteisöllisesti lastenkokouksissa ja yksilöllisesti omaohjaajahetkillä. Aihe tarjoaa hyvän mahdollisuuden kohtaamiseen, sekä keskustelun syntymiseen ohjaajien kanssa.

Käytännön keinoja järjestää toiminta ekologisesti kestäväksi ovat kulutuksen vähentäminen, tavaroiden kestävä käyttö ja kunnioitus, kierrättäminen, kierrätysmateriaalien hyödyntäminen sekä ympäristöasioiden huomioiminen tilauksissa. Kulkemiseen käytetään mahdollisuuksien mukaan julkisia kulkuneuvoja. Myös kimpakyytejä hyödynnetään yksityisyyden suojan puitteissa.

Raiteen jokaisella osastolla on erilliset kierrätysastiat paperille, kartongille, muoville, metallille, lasille ja biojätteelle. Sekajätteen määrä pyritään minimoimaan. Myös käytetyt lamput, sekä paristot kerätään omiin paikkoihin ja toimitetaan kierrätykseen.

Lastenhuoneista ja muista tyhjillään olevista tiloista sammutetaan valot ja muut laitteet. Valot ja laitteet sammutetaan kaikista tiloista, kun ne jäävät tyhjilleen. Tietokoneet pidetään virransästötilassa. Ohjaajat kiinnittävät huomiota kopiontimääriin ja tulostustapaan. Dokumentointi toteutetaan pääsääntöisesti sähköisesti.

Vettä pyritään käyttämään säästäen ja huolehditaan siitä, että vettä ei kulu turhaan. Varmistetaan esimerkiksi, että hanat tai wc-istuin eivät jää valumaan.

Pyrimme järjestämään vuosittain kestäväan kehitykseen liittyviä teematapahtumia, projekteja tai asiantuntijavierailuja. Näistä esimerkkinä on vuosittainen lähialueiden ja pihojen siivous. Lapset ovat aktiivisia suunnittelijoita ja toteuttajia kaikessa ympäristötoiminnassa.

6.7 Terveyden- ja sairaanhoito

Lapsen vastuusosiaalityöntekijältä tulee pyytää maksusitoumus terveydenhuoltoon ja hammashoitoon koskien välittömästi sijoituksen alettua.

Sijoituksen alkuvaiheessa lapselle varataan aika tulotarkastukseen. Tarkastuksen tekee Raiteen omalääkäri Akaan hyvinvointikeskuksessa. Tulotarkastuksessa arvioidaan lapsen perusterveydentila ja tarve erikoissairaanhoidon. Tulotarkastuksen yhteydessä on hyvä pyytää reseptit myös lapsen käyttämiin särkylääkkeisiin, jotta niitä voidaan yksikössä tarvittaessa antaa. Lausunto lääkärintarkastuksesta toimitetaan aina lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Henkilökunta seuraa lasten terveydentilaa ja ottaa tarvittaessa yhteyttä lääkäriin. Lääkäri päättää hoitotoimenpiteistä ja henkilökunta noudattaa saamia ohjeita. Terveystarkastukset, terveydentilaan seurantaan liittyvät tutkimukset ja kontrollit esim. laboratoriotestit hoidetaan Akaan hyvinvointikeskuksessa.

Perusterveydenhoidosta ja tutkimuksista vastaa Akaan hyvinvointikeskuksen henkilökunta.

Hyvinvointikeskus sijaitsee osoitteessa: Torkontie 2, 37800 Akaa. Avoinna arkisin klo 8-16. Ajanvarauksen puhelinnumero: 040 3352 704.

Virka-ajan ulkopuolella kiireellistä hoitoa vaativat asiakkaat hoidetaan ensiapupoliklinikalla Valkeakoskella.

Hammaslääkärien ajanvaraus puhelimitse puh. (03) 5691 2311. Avoinna ma-to klo 8-15, pe 8-14. Hammashoitola sijaitsee Akaan hyvinvointikeskuksen toisessa kerroksessa, osoitteessa Torkontie 2.

Hammashoidon päivystys: Viikonloppu- ja arkipyhäpäivystys on Tampereen yliopistollisessa sairaalassa, Acutassa. Sisäänkäynti hammashuollon päivystykseen tapahtuu Ensiapu Acutan pääovesta, osoitteessa Teiskontie 35, 33520 Tampere. Puh. (03) 5657 0115.

Ensiapupoliklinikka

Valkeakosken aluesairaalan ensiapupoliklinikka toimii ympäri vuorokauden kiireellisissä sairauskohtauksissa ja tapaturmissa.

Potilaat tutkitaan ja hoidetaan kiireellisyysjärjestyksessä. Ajanvarausta ei ole käytössä. Käynti ensiapupoliklinikalle tapahtuu aluesairaalan pääoven oikealla puolella sijaitsevasta ensiavun ovesta.

Yhteystiedot:

Puhelin: toimisto (03) 311 67394

Henkeä uhkaavissa kiireellisissä sairaanhoidon tapauksissa yhteys hätäkeskukseen puh. 112.

Äkillisessä kuolemantapauksessa ensin ilmoitus hätäkeskukseen, joka lähettää tarvittavat viranomaiset paikalle. Ilmoitus vainajan omaisille, sosiaalityöntekijälle, esimiehelle ja yksikön lääkärille. Kriisiapua järjestetään tarvittaessa työntekijöille ja omaisille sekä yksikön muille lapsille.

6.8 Lääkehoito

Turvallinen lääkehoito perustuu säännöllisesti seurattavaan ja päivitettävään lääkehoitosuunnitelmaan. Yksikön lääkehoitosuunnitelman on laatinut Ryhmäkoti Raiteen lääkehoitotiimi, ja suunnitelman on hyväksynyt yksikön vastuulääkäri Joonas Vase. Suunnitelma päivitetään tarvittaessa ja/tai vuosittain. Yksikönjohtaja Suvi Tähkääho on yksikön vastuuhenkilönä kokonaisvastuussa turvallisen lääkehoidon toteuttamisesta ja edellytyksistä.

Lääkehoitoon osallistuvilla ohjaajilla on voimassa olevat yksikkökohtaiset lääkehoitoluvat.

Lääkehoitolupa edellyttää hyväksyttyä suoritusta lääkehoidon koulutuksesta. Lääkehoitolupia säilytetään yksikössä.

Lääkehoitosuunnitelma liitteineen on nähtävillä perehdytyskansiossa, sekä lääkehoituhuoneessa.

6.9 Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas saattaa tarvita useita palveluja yhtäaikaaisesti. Lastensuojelun asiakas voi tarvita koulun, terveydenhuollon, psykiatrian, kuntoutuksen tai varhaiskasvatuksen palveluja. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palvelunantajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä.

Omaohjaajat pitävät aktiivisesti yhteyttä lapsen verkostoihin. Yhteistyötahojen kanssa sovitaan heti sijoituksen alettua, kuinka yhteydenpito onnistuu parhaiten. Yhteistyön sujuvuus ja palveluiden oikea-aikaisuus varmistetaan säännöllisellä yhteydenpidolla, riittävän tiheillä tapaamisilla ja tarkalla dokumentoinnilla.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi.

7 Asiakasturvallisuus

7.1 Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Ryhmäkoti Raiteeseen on perustettu turvallisuustiimi, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa sekä tarvittaessa. Tiimi toimii henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuutta edistävästi ja neuvoo turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Turvallisuustiimin vastuulla on myös alkusammuttimien tarkastus ja riskikartoitusten ajantasaisuus. Ryhmäkotiin on laadittu turvallisuuskansio, johon on koottu kaikki turvallisuutta koskevat ohjeet. Kansioista löytyy palo- ja pelastussuunnitelma, poistumisturvallisuussuunnitelma, valmiussuunnitelma sekä ohjeet sisäisen ja ulkoisen uhan varalle. Henkilökunnan perehdyttäminen turvallisuusasioihin on oleellinen osa perehdytysuunnitelmaa. Jokaisella työntekijällä tulee olla voimassa oleva ensiapukoulutus.

Kuukausittain osastokokousten yhteydessä pidetään henkilöstölle turvavartti, jossa käydään läpi yksikössä ilmenneet uhka- ja vaaratilanteet. Yhdessä työryhmän kanssa pohditaan, olisiko tilanteet olleet ennaltaehkäistävässä ja analysoidaan, miten tilanteessa toimittiin. Tavoitteena on kehittää aktiivisesti asiakkaiden sekä henkilöstön turvallisuutta. Turvavarteissa esiin nousseet asiat ja yhdessä sovitut jatkotoimenpiteet kirjataan ja toimitetaan ylemmälle johdolle. Seuranta vaativiin asioihin palataan seuraavissa turvavarteissa, tai sopimuksen mukaan.

Palo- ja pelastushenkilöstö käy säännöllisesti kouluttamassa työryhmiä alkusammutukseen. Kahdesti vuodessa tapahtuvat poistumisharjoitukset toteutetaan pelastusviranomaisen johdolla. Turvallisuuskävely suoritetaan yksiköissä vähintään kaksi kertaa vuodessa, tarkoitukseen laadittua pohjaa apuna käyttäen.

Palotarkastaja tekee yksiköihin säännöllisesti tarkastuskäynnit. Käynneillä on mahdollisuus avoimeen keskusteluun turvallisuuteen liittyvistä asioista. Tarkastuskäynneiltä saatu palaute käydään tarkasti läpi turvallisuustiimissä.

Työturvallisuustarkastus on tehty aluehallintoviraston toimesta yksikköön tammikuussa 2023. Käynnillä ei havaittu puutteita.

7.2 Terveysturvallisuuden mukainen omavalvonta

Omavalvonta käsittää terveyshaittaa aiheuttavien riskien tunnistamisen ja ennaltaehkäisyn. Toimipisteen tilojen terveellisyys pyritään takaamaan laadukkaalla kiinteistöhuollolla. Humanan yksiköissä otetaan vuoden 2024 aikana käyttöön sähköinen huoltokirja, johon kiinteistöön liittyvät toimenpiteet kirjataan ajantasaisesti. Kiinteistöhuollon tehtäviin kuuluu säännölliset kiinteistökierrokset, joissa mitataan mm. sisäilman lämpötila ja kosteus. Ilmanvaihdosta huolehditaan säännöllisillä ilmanvaihtokanavien nuohouksilla ja suodattimien vaihdolla.

Yksikköön on laadittu siivoussuunnitelma, jonka avulla huolehditaan tilojen puhtaanapidosta. Tehdyt siivoukset merkitään seurantalistaan ja kuitataan omalla allekirjoituksella. Kausisiivoukset on ohjelmoitu erikseen. Siivouksessa käytettävien aineiden käyttöturvallisuustiedotteet löytyvät kansiosista, joka sijaitsee siivouskaapissa. Siivousta tehostetaan, mikäli yksikössä ilmenee infektioita. Pintoja, ovenkahvoja, valokatkaisimia ja muita kosketeltavia pintoja desinfioidaan useita kertoja päivässä.

Valaistus sisätiloissa on riittävällä tasolla. Ulkoalueiden valaistusta lisättiin kesällä 2023 ja sen riittävyttä arvioidaan turvallisuuskävelysten yhteydessä.

7.3 Henkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Yksikön hoito- ja kasvatushenkilöstö muodostuu lastensuojelun ammattilaista, joilla on koulutuksen ja työkokemuksen tuoma osaaminen. Työryhmässä on sosionomeja, lähihoitajia, nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajia, toimintaterapeutti sekä sairaanhoitajia, jotka kaikki toimivat ohjaajan nimikkeellä. Lisäksi jokaisella ohjaajalla on oma vastuualue, johon he ovat perehtyneet ja saaneet tarvittavaa lisäkoulutusta.

Työryhmät on koottu lastensuojelun laitospalveluihin liittyvän lainsäädännön mukaisesti. Henkilöstön riittävä ammatillinen osaaminen ja lisäkoulutukset ovat oleellinen osa laadukkaasti tuotettuja palveluita. Henkilöstön sitouttamiseen on etsitty erilaisia ratkaisuja, jotta vaihtuvuutta hoito- ja kasvatushenkilössä olisi mahdollisimman vähän. Sitouttamiskeinoina on käytetty esimerkiksi liikunta- ja kulttuuriseteleiden tarjoamista työntekijöille, ohjaajien osallisuuden lisäämistä, modernin johtajuuden kehittämistä ja vastuualueiden nimeämistä henkilökohtaisten intressien mukaisesti. Henkilöstölle tarjotaan myös laadukkaita lisäkoulutuksia sekä mahdollisuus hakeutua koulutuksiin itsenäisesti.

Laadukkaaseen esihenkilötyöhön panostetaan esihenkilöiden jatkuvalla kouluttamisella. Esihenkilö on yksikössä päivittäin läsnä ja kohtaa työntekijät yksilöllisesti säännöllisissä esimiesvarteissa. Esihenkilöille mahdollistetaan riittävä aika hallinnollisiin tehtäviin työvuorosunnittelulla ja tarvittaessa etätyöpäivillä.

Työntekijöistä on muodostettu kehittämistyöryhmä, jonka tehtävänä on pohtia muun muassa työhyvinvointiin ja työn kehittämiseen liittyviä asioita. Työryhmä esittää ideansa johtoryhmälle ja ne pyritään yhdessä toteuttamaan. Sitouttamiseen ja työhyvinvointiin liittyy oleellisesti myös säännöllinen työnohjaus, laadukas työterveyshuolto ja aktiivinen työsuojelutoimikunta. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista kartoitetaan konsernin taholta kaksi kertaa vuodessa toteutettavilla anonyymeilla kyselyillä.

Sijaisia käytetään tarvittaessa riittävän henkilöstöresurssin turvaamiseksi. Sijaisina käytetään sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, sekä opiskelijoita, joilla on riittävät ammatilliset valmiudet. Opiskelijat eivät milloinkaan työskentele vuoroissa yksin. Kaikilta sijaisrekisteriin kirjattavilta

henkilöiltä tarkastetaan rikosrekisteriote ennen työn aloittamista. Pitkäaikaiset sijaiset käyvät lisäksi lääkehoidon koulutuksen, ensiapukoulutuksen sekä hoidollisen kiinnipidon koulutuksen.

7.4 Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Ryhmäkoti Raiteen työntekijät ovat sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden ammattilaisia. Vähintään 50 %:lla työryhmän työntekijöistä on ammattikorkeakoulututkinto. Työryhmät pyritään kokoamaan siten, että työntekijöissä on eri ikäisiä ihmisiä mahdollisimman laajalla koulutus- ja kokemustasolla. Ryhmäkoti Raiteessa noudatetaan Humanan rekrytointien periaatteita. Työpaikkailmoitukset julkaistaan Humanan kotisivuilla sekä TE-palveluiden avoimissa työpaikoissa, ja mahdollisissa maksullisissa kanavissa.

Työhaastattelussa selvitetään hakijan soveltuvuus haettavaan tehtävään ja työyhteisöön. Haastattelutilanteessa on läsnä kaksi esihenkilöä. Haastattelun tukena käytetään henkilötietojärjestelmästä löytyvää työhaastattelulomaketta. Hakijan luotettavuutta pyritään arvioimaan tutkintotodistusten, työtodistusten, ajokortin, rikosrekisteriotteen ja Suosikin/Terhikin tarkastamisella. Mahdolliset suosittelijat kontaktoidaan hakijan luvalla. Dokumenttien tarkastaminen kirjataan työhaastattelulomakkeeseen ja mikäli hakija tulee valituksi, henkilötietojärjestelmän dokumentit-osioon. Esihenkilörekrytoinnissa prosessiin kuuluvat henkilöarvioinnit HR-tiimin ohjeistuksen mukaisesti.

7.5 Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Yksikönjohtaja vastaa työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytyksen toteuttamisesta. Opiskelijan perehdytys voidaan delegoida myös harjoittelusta vastaavalle ohjaajalle. Työvuorosunnittelussa huomioidaan uuden työntekijän perehdytysvuorot ja tarvittava aika pakollisten koulutusten suorittamiseen. Yksikönjohtajalla ja vastaavilla ohjaajilla on käytössään Humanan perehdytyslomake, johon on listattu perehdytyksessä huomioitavat asiat. Lomake löytyy henkilötietojärjestelmästä. Koulutukset, jotka tulee suorittaa mahdollisimman pian työsuhteen tultua voimaan ovat: tietosuojakoulutus, lääkehoitokoulutus, ensiapukoulutus, hoidollisen kiinnipidon koulutus sekä hygieniapassin suorittaminen.

Omaohjaajatyöskentelyyn perehdytettäessä korostetaan lasten itsemääräämisoikeutta ja käydään läpi keinoja sen vahvistamiseen. Itsemääräämisoikeuteen liittyy oleellisena osana myös rajoitustoimenpiteiden ennaltaehkäiseminen ja niiden asianmukainen käyttäminen. Lasten kanssa rajoitustoimenpiteitä on käsitelty yksikön hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelmassa on kuvattu yksikön käytäntöjä ja keinoja lasten osallistamiseen, yhdenvertaisuuteen, yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen ja vaikuttamismahdollisuuksien luomiseen.

Yksikön tärkeimmät asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistamiseen liittyvät toiminnot ovat hyvää kohtelua koskeva suunnitelma, omaohjaajatyöskentely, lasten kokoukset, viikoittainen

toimintapäivä, tyytyväisyyskyselyt, oma huone ja sen sisustaminen, itsemääräämisoikeus pukeutumisessa sekä uskonnon ja kulttuurin huomioiminen arjessa.

Lääkehoidosta vastuussa oleva ohjaaja perehdyttää uudet työntekijät kokonaisvaltaiseen lääkehoitoon, seulojen ottamiseen, poikkeamien raportointiin ja yksikön lääkehoitosuunnitelmaan. Lääkevastaava ottaa vastaan myös lääkejakonäytöt, jonka suorittamista edellytetään lääkeluvan myöntämiseen lääkehoitokoulutuksen lisäksi.

Perhehoidon vastaava ohjaaja perehdyttää uudet työntekijät Raiteen perhetyön mallin toteuttamiseen. Perhehoidon vastaava ohjaaja lähtee tarvittaessa mukaan kotikäynneille ja on mukana yksikössä tapahtuvilla tapaamisilla. Hän tarjoaa myös ohjausta ja tukea koko asiakasprosessin ajan perheen kanssa työskentelyyn.

Henkilöstön täydennyskoulutusta toteutetaan pääasiassa koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan yksikön osaamisala sekä lasten yksilölliset tarpeet. Ulkopuolisten koulutuksen järjestäjien lisäksi hyödynnetään Humana-akatemian koulutuksia. Kaikilla työryhmän jäsenillä tulee olla voimassa oleva ensiapukoulutus, hygieniapassi, lääkehoitokoulutus ja hoidollisen kiinnipidon koulutus. Täydennyskoulutukset dokumentoidaan henkilötietojärjestelmään sekä yksikkökohtaisiin koulutustoteumiin.

7.6 Toimitilat

Ryhmäkoti Raiteen tilat on rakennettu käyttötarkoitustaan varten.

Raide2:n alakerran tilat muodostuvat yhteisistä tiloista kuten olohuoneista, keittiöistä, pesutuvasta sekä saunatiloista. Alakerrassa sijaitsevat myös lasten huoneet. Lisäksi alakertaan on sijoitettu työntekijöiden toimisto sekä varastotilat. Yksikön yläkertaan on rakennettu neuvottelutilat, koulutustilat, työntekijöiden sosiaaliset tilat sekä vastaavien ohjaajien ja yksikönjohtajan toimisto.

Lapsen huonetta ei käytetä muuhun tarkoitukseen, vaikka poissaolo Ryhmäkodista olisi kestoaltaan pitkä. Lapsi voi halutessaan lukita oman huoneensa oven lähtiessään yksiköstä, jolloin muilla ei ole huoneeseen pääsyä. Lapsen lähtiessä yksiköstä, ohjaaja tarkistaa yhdessä lapsen kanssa, että valot on sammutettu, ikkunat suljettu ja virta sammutettu elektroniikkalaitteista. Ohjaajat eivät käy lapsen huoneessa hänen poissaolonsa aikana ilman erityistä syytä.

Läheiset ovat tervetulleita vierailemaan Ryhmäkoti Raiteeseen ennalta sovitusti. Läheiset voivat viettää lapsen kanssa aikaa joko lapsen omassa huoneessa, tai toisen kerroksen rauhallisissa tiloissa. Yön yli kestävät vierailut mahdollistetaan hyödyntämällä paikallisia majoituspalveluita. Ryhmäkoti Raiteen perhetyöstä vastaava ohjaaja toteuttaa yhteistyössä omaohjaajan kanssa perhetyötä myös yksikön ulkopuolella.

7.7 Teknologiset ratkaisut

Raide 2:ssa on sähköinen ovien lukitusjärjestelmä, joka toimii myös tarvittaessa avaimilla. Sähköisellä lukitusjärjestelmällä pystytään nopeasti turvaamaan mahdolliset ulkoiset uhkaavat tilanteet sekä tarvittaessa rajaamaan esimerkiksi itsetuhoisesti oireilevan asiakkaan poistumista yksiköstä. Yksikössä ei ole käytössä turvakameroita.

Ryhmäkoti Raiteessa on käytössä Everonin henkilökutsujärjestelmä. Turvapainikkeet ovat ohjaajilla kaikissa työvuoroissa. Turvapainikkeen painallus hälyttää osastojen puhelimissa sekä hälytyspuhelimissa. Hälytyksen saa tarvittaessa etäkytkettyä myös vartiointiliikkeeseen. Toistaiseksi vartijapalveluille ei ole koettu tarvetta. Hälytysjärjestelmää testataan säännöllisesti osastokokousten yhteydessä. Aamuvuorolaisten tehtävänä on tarkastaa, että Everonin sovellus on puhelimissa aktiivinen. Kutsujärjestelmän toimintavarmuudesta huolehtivat vastaavat ohjaajat ja yksikönjohtaja.

7.8 Terveystieteiden laitteet ja tarvikkeet

Terveystieteiden laiteluettelo löytyy lääkehoitosuunnitelman liitteistä. Luettelosta käy ilmi laitteen hankintapäivä, tunnistetiedot, huoltotiedot, kalibrointipäivä ja seuraavan kalibroinnin ajankohta. Asiakkaiden tarvitsemien terveystieteiden laitteiden hankinnasta, käytön ohjauksesta ja huollon asianmukaisesta toteuttamisesta vastaa yksikön lääkehoidon vastuuhenkilö. Osasto 2:n lääkehoidosta vastaava ohjaaja on Noora Jaakkola, noora.jaakkola@humana.fi, p.046 9224 670. Osasto 3:n lääkehoidon vastuuhenkilö on Susanna Raivio, susanna.raivio@humana.fi, p. 050 4729 232.

Vaaratilanneilmoitukset raportoidaan Gurufield-järjestelmään ja otetaan tarvittaessa yhteys hoitavaan lääkäriin tai hätäkeskukseen.

8 Asiakastietojen käsittely ja kirjaaminen

8.1 Asiakastietojen käsittely

Asiakastietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta ja kansallista tietosuojalakea. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö. Ryhmäkoti Raiteessa on henkilötietolain 523/99 10§:n mukainen rekisteriseloste asiakastietojen dokumentoinnista ja rekisteröinnistä. Rekisteriseloste on perehdytyskansioon yhteydessä.

Uudet työntekijät perehdytetään asiakastyön kirjaamiseen opastamalla asiakastietojärjestelmän sekä laitteiden käyttöön. Kirjaamisen sisältöön on saatavilla koulutusta. GDPR-tietosuojakoulutus kuuluu pakollisiin, vuosittain suoritettaviin koulutuksiin. Koulutuksen suorittamisesta tulee merkintä henkilöstöhallintojärjestelmään. Koulutus on pakollinen myös sijaisille. Tietosuojaan liittyviä asioita käsitellään säännöllisesti turvallisuustiimin kokoontumisissa ja osastokokousten yhteydessä pidettävissä turvavarteissa.

Harjoittelijoiden kanssa käydään läpi salassapitovelvollisuuden sisältö ja allekirjoitetaan kirjallinen salassapitosopimus. Samassa yhteydessä kerrotaan myös tietoturvaan liittyvistä asioista.

Ryhmäkoti Raiteen tietosuojavastaavana toimii Ulla Hirvelä, Puh. 040 545 0082.
tietosuojatiimi@humana.fi.

8.2 Asiakastyön kirjaaminen

Lastensuojelussa kirjaaminen on arvokas työväline ja tärkeä osa kuntoutusprosessia. Asiakastyön kirjaaminen on oleellinen osa perehdytystä. Henkilöstön ja harjoittelijoiden perehdyttämiseen varataan riittävästi aikaa työvuorosuunnittelussa ja perehdytykseen nimetään vastuuhenkilöt. Asiakastietojen kirjaamisessa ohjataan harkitsemaan, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. Omaa tulkintaa pyritään kirjauksissa välttämään.

Osallistavaan kirjaamiseen kannustetaan ja ohjataan. Lapsen kanssa yhdessä kirjaaminen lisää heidän osallisuuttaan omassa arjessaan. Yhdessä kirjaamisen kautta voi syntyä uusia oivalluksia ja näkökulmia sekä lapselle että ohjaajalle. Osallistavan kirjaamisen mahdollistamiseksi yksiköihin on hankittu kannettavia tietokoneita ja tabletteja.

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen työntekijän velvollisuus. Kirjaamisvelvoite koskee jokaista työvuoroa. Perehdytyksessä kerrotaan kuka kirjaa, mitä kirjataan, miten kirjataan ja milloin kirjataan. Kirjaamisessa käytettävän kielen on oltavaa selkeää ja ymmärrettävää, ja niissä saa käyttää vain yleisesti tunnettuja käsitteitä ja lyhenteitä. Kirjauksista tulee ilmetä asiafaktat, asianomaiset, tilanteiden kulku, ajankohdat ja kalenterimerkinnot sekä mahdolliset asiakkaan tunnetilat. Kirjaukset on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun asiakkaan asiaa on käsitelty. Yksikönjohtaja yhdessä vastaavan ohjaajan kanssa valvoo kirjaamiseen ja asiakastietojen käsittelyyn liittyvän lainsäädännön, viranomaismääräysten ja yksikön ohjeiden noudattamista. Vastaavat ohjaajat kirjaavat perehdytyksen etenemisen henkilöstöhallintajärjestelmään.

Monialaiseen yhteistyöhön osallistuvat henkilöt voivat salassapitosäännösten estämättä kirjata edustamansa organisaation asiakirjoihin sellaiset yhteistyössä saamansa asiakastiedot, jotka ovat tarpeellisia yhteisen asiakkaan asian hoitamiseksi. Yhteistyön perusteella laaditun asiakassuunnitelman muistion tai vastaavan asiakirjan saa myös tallettaa, jos se on asiakkaan kannalta tarpeellista siinä asiassa, jonka hoitamiseksi asiakirja on laadittu. Asiakastiedot tulee poikkeuksetta lähettää salattuna sähköpostina.

Asiakirjat skannataan välittömästi asiakastietojärjestelmän dokumentteihin, jonka jälkeen paperiset versiot hävitetään asianmukaisesti. Asiakas- tai henkilöstötietoja sisältäviä papereita varten yksiköissä on tietoturva-astiat. Astioiden säännöllisestä tyhjentämisestä vastaa yksikönjohtaja. Yksiköissä on siirrytty sähköisen kalenterin käyttämiseen tietoturvasyistä.

Asiakkuuden päättyessä kaikki lasta koskevat asiakirjat lähetetään sijoittavaan kuntaan omaohjaajan toimesta. Asiakastietojärjestelmästä poistetaan kaikki lasta koskevat tiedot. Asiakastietojen ajantasaisuus on yksikönjohtajien vastuulla.

9 Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta

Ryhmäkoti Raiteessa pyritään jatkuvasti kehittämään lasten ja nuorten osallisuutta. Koulutamme ja kannustamme henkilöstöä osallistamaan kirjaamiseen ja pyrimme tekemään omaohjaajatyöskentelystä entistä suunnitelmallisempaa ja näkyvämpää. Nuoria kannustetaan osallistumaan aktiivisesti sijoitusprosessia koskeviin palavereihin ja tutustumaan niihin liittyviin asiakirjoihin yhdessä omaohjaajan kanssa. Myös yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta keskustellaan nuorten kokouksissa. Mahdollisuudet vaikuttaa omaa elämää koskeviin päätöksiin sekä kuulluksi tulemisen tunne vahvistavat nuoren itsetuntoa ja identiteettiä.

Raiteessa on otettu alkuvuodesta 2024 käyttöön kirjalliset laadun rakenteet. Ohjeisiin on kuvattu entistä strukturoidummin yhteydenpito läheisverkostoihin, asiakaspalautteiden kerääminen ja raportointi. Rakenteissa korostuu sijoitusprosessin suunnitelmallisuus sekä työskentelyn tavoitteellisuus ja arviointi. Mikäli työskentely ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisesti, tehdään ilmoitus poikkeamajärjestelmä Gurufieldiin. Poikkeamat käsitellään kuukausittain työryhmän kanssa. Poikkeamien käsittelyn avulla pyritään luomaan entistä toimivampia käytänteitä ja jakamaan hyväksi havaittuja toimintatapoja.

Henkilöstöä koulutetaan koulutussuunnitelman mukaisesti. Pakollisten säännöllisten koulutusten (lääkehoidon koulutus, GDPR-koulutus, strategiakoulutus, ensiapukoulutus ja hoidollisen kiinnipidon koulutus) lisäksi ammatillista lisäkoulutusta tarjotaan yksikön painotukset ja henkilökunnan mielenkiinnon kohteet huomioiden. Yksiköissä vahvistetaan lähivuosina neuropsykiatrista osaamista, perhetyön osaamista, päihde- ja mielenterveystyön osaamista sekä tunnetyöskentelytaitoja.

Kaikki työntekijät käyvät vuoden 2024 aikana Dialektisen käyttäytymisterapian koulutuksen. Koulutuksen tavoitteena on lisätä osaamista tunnesäätelyongelmien ja muutosmotivaation lisäämisen parissa työskentelyyn. Yksittäisiä ohjaajia lisäkoulutetaan omien ammatillisten intressien mukaan. Säännöllisillä ja suunnitelmallisilla koulutuksilla on tarkoitus lisätä yksikön vastaanottokykyä entistä haastavampiin asiakkuuksiin.

Osasto 2 konvertoidaan kevään 2024 intensiiviyksiköksi. Muutos intesiivisen laitoshoidon palveluntuottajaksi tarkoittaa Ryhmäkoti Raiteessa laadullisten rakenteiden vahvaa kehittymistä ja monipuolistumista sekä henkilöstön laajempaa kouluttautumista ja henkilöstöresurssin kasvua. Lisäksi profiiliin muutos tuo mukanaan mahdollisuuden laaja-alaisempaan moniammatillisen työskentelyyn ja sen hyödyntämiseen asiakkaan kuntoutusprosessissa. Intensiivinen laitoshoido

näkyä Ryhmäkoti Raiteen arjessa tiiviinä yhteistyönä palvelun tilaajaan ja huoltajiin, vahvana menetelmätyöskentelynä ja laadukkaana, entistä kuvaavampana dokumentointina.

Kehittämiskohteita ja -toimenpiteitä pohditaan työryhmien kanssa seuraavan kerran syksyllä 2024 järjestettävissä kehittämispäivissä. Kehittämispäivä tulee keskittymään kesällä 2024 käyttöön otettavan RAI-järjestelmän hyödyntämiseen asiakkaiden hoidossa ja laadullisuuden varmistamisessa. Koulutukset RAI-järjestelmän käyttöönottoon ovat parhaillaan käynnissä. Työryhmien kehittämispäivien jälkeen järjestetään lasten kehittämispäivät mökkeilyn merkeissä. Lasten päivissä teemana on turvallisuus. Tärkeää on myös mukava ja rento yhdessäolo erilaisessa ympäristössä.

10 Omavalvontasuunnitelman seuranta

Paikka ja päiväys: 15.4.2024

Allekirjoitus: Suvi Tähtääho

11 Liitteet ja muut omavalvontaan liittyvät materiaalit

- Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma erillisenä asiakirjana.
- Intensiiviyksikön (osasto 2) palvelukuvaus erillisenä dokumenttina.